

Rännates Eesti riigimetsas

Sisukord

Rännates Eesti riigimetsas	1
RMK Tallinna ümbruse puhkeala	4
RMK Põhja-Eesti rannikuala puhkeala	6
RMK Peipsi põhjaranniku puhkeala	12
RMK Kiidjärve-Taevaskoja puhkeala	16
RMK Räpina-Värskla puhkeala	19
RMK Haanja-Karula puhkeala	22
RMK Pärnu-Ikla puhkeala	26
RMK Nõva puhkeala	29
RMK Saaremaa puhkeala	32
RMK Hiiumaa puhkeala	36
Eraldi asuvad objektid	39

Rännates Eesti riigimetsas

IGAÜHEÕIGUSEST

Eesti habras loodus on meie rahvuslik ühisvara, millest on õigus osa saada igaühel. Kõiki õigusi ja kohustusi, mis seovad inimest loodusega, nimetatakse kokkuvõtvalt igaüheõiguseks. Tegu on tõekspidamistega, mis tuginevad nii seadustele kui ka tavadele ja mida on austanud juba meie esivanemad. Igaüheõigusest loe lähemalt <http://www.envir.ee/looduskaitse/igayheoigus.html>.

RIIGIMETSAST

Umbes pool Eestist on kaetud metsaga ja sellest poolest peaaegu pool on riigimets, mille heaks peremeheks on metsaseadusega loodud riigitulundusasutus Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK). Looduses liikumise hõlbustamiseks ning looduse ja inimese vajaduste tasakaalus hoidmiseks on RMK enamkülastatavatest riigimetsaaladest valinud ja rajanud ning majandab 10 RMK puhkeala, kus looduses liikumise võimaluste kasutajal (igaüheõiguse teostajal) tuleb looduse säästmise ning enda ja teiste hea äraolemise nimel pidada kinni lihtsatest reeglitest. Niisiis, hea lugeja, looduses liikudes ja loodud puhkevõimalusi kasutades juhindu järgmisest:

Lõkke tegemisel

- kasuta ainult ettevalmistatud lõkkekohta tuletegemist lubaval ajal,
- kasuta valmis pandud lõkkepuid või mahalangenud oksid,
- kasuta küttepuid säästlikult, et neid jaguks ka järgmisele tulijale.

Prügi

- põleta lõkkes looduslikku päritolu põlevad jäätmed, kõik teised jäätmed võta endaga kaasa või pane prügikasti,
- eelista korduvkasutusega nõusid.

Telkimisel

- kasuta selleks ettenähtud kohta, sellise puudumisel eelista varem telkimiseks kasutatud paika,
- püüa tegutseda loodusesse jälgi jätmata.

Veekogu ääres

- pese nõusid ja ennast vaid kuival maal veepiirist eemal,
- rahulda oma loomulikke vajadusi ikka selleks ettenähtud kohas.

Kaasasolevad loomad

- valva oma lemmikute järele, nende tegude eest vastutad Sina,
- looduses olgu koer rihmas ja suukorvis.

Mootorsõidukitega

- liikle teedel ja peatu parklas,
- tunnusta jalakäijaid ja jalgrattureid.

2 Rännates Eesti riigimetsas

Nii RMK puhkeala kui ka teiste järgnevas tekstis ettetulevate terminite olemuse oleme ennekõike endi jaoks ka sõnastanud – RMK puhkeala on puhkamiseks ja looduses liikumiseks sobiv määratletud riigimetsaala, mis on otstarbe järgi tsoneeritud ja kasutuseks kohandatud sihtotstarbeliste rajatistega. Järgneva teksti paremaks mõistmiseks – need “sihtotstarbelised rajatised” ehk täpse väljendiga “loodushoiuobjektid” on lihtsamalt keerulisemale järgmised:

puhkekoht – lihtne, pingiga (ja lauaga) varustatud loodushoiuobjekt;

lõkkekoht – lõkketegemiseks ettevalmistatud ja vastavalt varustatud loodushoiuobjekt;

piknikukoht – katusealusega varustatud piknikupidamiseks ja lõkketegemiseks ettevalmistatud ja vastavalt varustatud loodushoiuobjekt;

telkimiskoht/ala – märgistatud ja vajadusel tsoonideks jaotatud telkimiseks ning ürituste korraldamiseks kohandatud ala. Kui soovid RMK telkimisala kasutada ürituse korraldamiseks, tutvu meie kodulehel www.rmkk.ee olevate ürituse korraldamise reeglitega;

metsaonn – lihtsa konstruktsiooniga, reeglina ühe ruumi ja spartaliku sisustusega lukustamata uksega hoone või rajatis. Metsaonn ei taga kasutajale soovitud ajal omaette olekut ja metsaonnil puudub kasutusmaks. Metsaonni kasutamisel tuleb järgida igaüheõigusest tulenevaid põhimõtteid:

- ööbi järjest ühel ööl,
- nii järgmisele tulijale kui ka juurdetulijale tee ruumi,
- järgmisele tulijale jäta tulealustuseks kuivi puid,
- ämber jäta lahkudes maha tühja ja puhtana,
- küttepuid kasuta säästlikult,
- lahkudes jäta maha korras varustus ja puhas maja;

metsamaja – lihtsa konstruktsiooniga, reeglina ühe ruumi ja spartaliku sisustusega lukustatud uksega hoone või rajatis. Metsamaja tagab kasutajale soovitud omaette oleku ja kasutusmaks ehk võtmetasu tulenebki tagatud omaette olekust. Metsamaja kasutaja peab teadma järgmist:

- maja saad kasutada järjest ühe ööpäeva,
- maja kasutamine ning võtme ja lisavarustuse saamine lepi kokku telefonil (0) 628 1532,
- küttepuid kasuta säästlikult,
- lahkudes jäta maha korras varustus ja puhas maja,
- toimeta võti eelnevalt kokkulepitud kohta;

loodusmaja

- loodusteabe levitamiseks ja vastavasisuliste ürituste korraldamiseks rajatud/kohandatud hoone või hoone osa, mis sisaldab õpperuumi, ekspositsiooni, tööruumi või tööruume ning mõnel juhul ülilihtsaks ööbimiseks vajalikke tingimusi;

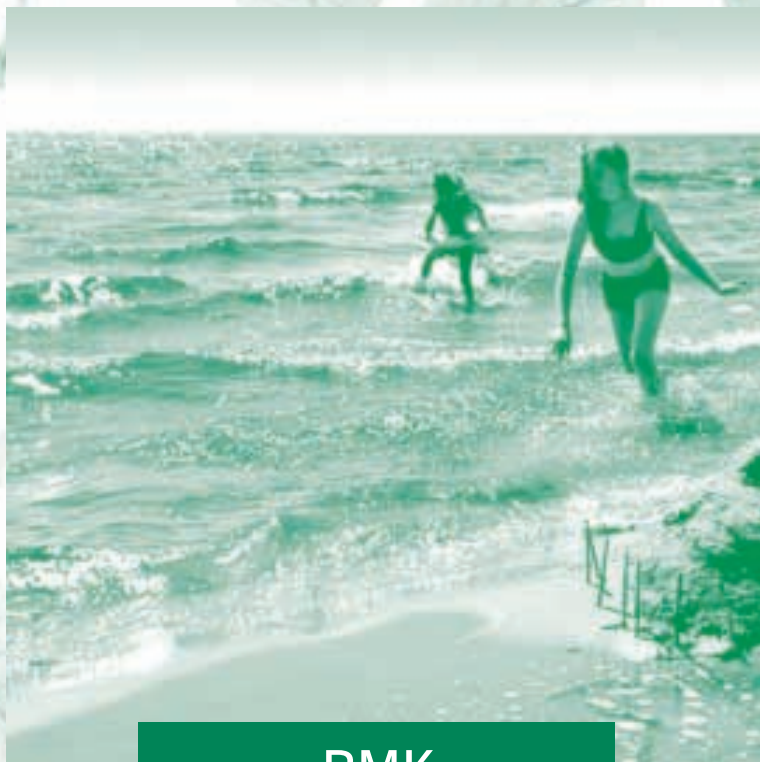
teabepunkt

- riigimetsa rajatud puhkemajandusliku infrastruktuuri, pärandkultuuri ja loodusteabe levitamiseks rajatud/kohandatud ning otstarbekohaselt varustatud hoone või hoone osa.

Enamasti ühendavad loodushoiuobjekte loodusrajad – matkamise/looduses liikumise hõlbustamiseks, looduskasutuse suunamiseks ja loodusteadlikkuse edendamiseks rajatud ja vastavalt varustatud rajad. Loodusradu kasutama, elamusi hankima ning loodusest rõõmu tundma suunabki Sind, käesolevat trükist lugev hea huviline, järgnev juhatus.

Loodushoiu objektide leidmise hõlbustamiseks on lisatud viide Regio Eesti Teede Atlasele 2002/2003 - lehekülje number-vertikaal-horisontaal.

Tule linnast välja...

RMK
Tallinna ümbruse
puhkeala

Puhkeala idee ja rõhuasetus on linlase suureneva liikumisvajaduse ning loodussetungi võimaldamine lausa elukoha kõrval, kujundades sealjuures linlase hoolivat ja säästlikku suhtumist loodusesse. Juba aastakümnetega on rahvale omaseks saanud rannaalad ja parkmetsad, millesse tehtud investeeringud võimaldavad veelgi paremat looduses olemist, liikumist ja selle hoidmist.

MEREMÕISA RAND (1) 27D3;4 asub Keila vallas Lohusalu lahe ääres.

Varustus: 2 piknikukohta, 4 lõkkekohta, parklad ja parkimistaskud, liikumisrajad, mererand, aastal 2003 valmib Meremõisa rannaterritooriumi organiseerimise kava.

Vaatamisväärsused: erivanuseline rannamännik, liivane mererand.

KEILA-JOA PARK (2) 27D4 asub Keila vallas Keila jõe kaldal.

Varustus: liikumisrajad, istepingid, 2 rippilda, parkimisplats, infotahvel, 2-kohaline kuivkäimla, parkla kõrval müügipunkt.

Vaatamisväärsused: Keila juga, kõrged jõekaldad, park, vana kalmistu.

VOLKONSKI RAND (3) 27D3 asub Keila vallas Lohusalu lahe ääres.

Varustus: parkla.

Vaatamisväärsused: kaunis rannamännik, liivane mererand.

VÄÄNA-JÕESUU RAND (4) 27E3 asub Harku vallas Lohusalu lahe ääres Vääna jõe suudmes.

Varustus: suur parkla, 2002. a valmis Vääna-Jõesuu puhkeala projekt.

Vaatamisväärsused: rannamännik, mererand.

TABASALU PUHKEPARK (5) 27F3 asub Harku vallas Kakumäe lahe ääres.

Varustus: parkla, 2-kohaline tualett, 2 puhkekohta, liikumisrajad, istepingid.

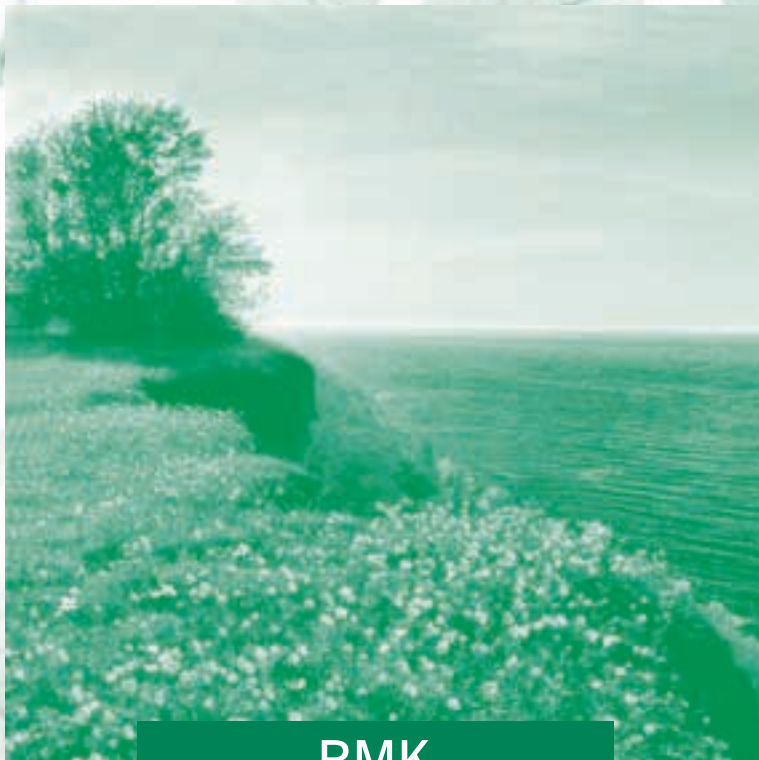
Vaatamisväärsused: meri ja kõrge pangapealne, puuskulptuurid.

HARKU METS (6) 27F4 asub Harku vallas Tallinna vahetus naabruses.

Varustus: 6 km suusarada, mis on ühenduses Nõmme parkmetsa radadega, erineva pikkusega üldliikumisrajad, parkla, infostendid, 2 puhkekohta, 2002. a valmis Harku-Nõmme-Mustamäe rekreatiivala teemaplaneering.

Vaatamisväärsused: mets, tiigid.

Põhjaranniku kivistest poolsaartest
läbi Lahemaa ja Kõrvemaa põliste metsade
Vähe-Eesti soode ja rabadeni.

RMK
Põhja-Eesti
rannikuala
puhkeala

Rannikuala puhkeala piiridesse jäävad täielikult või osaliselt mitmed kaitsealad (Lahemaa rahvuspark, Kolga lahe, Põhja-Kõrvemaa ja Kõrvemaa maastikukaitsealad).

Kolga lahe maastikukaitsealal asub

PEDASSAARE TELKIMISKOHT JA METSAMAJA (7) 29E2. Saarele on rajamisel loodusrada ja väike infopunkt, mis tutvustaks Kolga lahe väikesaari. Metsaonni kasutamiseks tuleb registreeruda RMK loodushoiu osakonnas tel (0) 628 1532. Saarele on võimalik sõita paadiga Salmistu sadamast. Tuleb arvestada, et siinsed nõmmed on väga tallamisõrnad ja metsad tuleohtlikud. Kogu saarele toodud sodi tuleb lahkudes kaasa võtta.

Lahemaale on rajatud 5 suuremat igaüheõiguse alusel kasutatavat telkimisala. Suuremate, üle 50 osavõtjaga üritusi saab korraldada kaitseala valitseja loal, vastava lepingu sõlmimisel Tsitre ja Oandu telkimisaladel.

TSITRE TELKIMISALA (8) 29F asub Kolga lahe ääres Tsitres endise mõisapargi servas.

Varustus: mererand, 6 lõkkekohta, võrkpalliplats, kaev, piirkonda tutvustavad infotahvlid, vanas metsapargis huvipakkuvamatele puudele tähelepanu juhtiv Puude rada (vt kaart ajakirjas Loodus nr 4/2002. a).

Vaatamisväärsused: Muuksi linnamägi, Turjekeldri koobas ja juga, hundi-kangrud – Eesti suurim kivikirstkalmete rühm varasest rauaajast, kadakased loopealsed. Lahemaa rahvusparkil on uuendamisel kunagine Muuksi loodusrada.

JUMINDA TELKIMISALA (9) 29F1 asub samanimelise poolsaare tipus.

Varustus: kivine mererand, 2 eraldi asuvat lõkkekohta, joogivesi ca 1 km kaugusel Juminda külas.

Vaatamisväärsused: 1941. aastal hukkunud laevade mälestusmärk, ajalooline Juminda küla, Majakivi õpperada, kaunis vaatekoht Naskali lahe ääres.

PUREKKARI TELKIMISALA (10) 30B1 asub Pärисpea poolsaare tipus Purekkari neeme juures. Poolsaare tippu viiv tee on kitsas ja auklik ega ole läbitav suurtele bussidele.

Varustus: 5 eraldiasuvat telkimis- ja lõkkeplatsi, sissesõidutee ääres endisel radarikünkal vaateplatvorm ja infotahvel poolsaare kaardiga, puudub joogivesi.

Vaatamisväärsused: Eesti mandriosa põhjapoolseim tipp – Purekkari neem. Poolsaarel hulgaliselt suuri rändrahnede, endisi sõjaväerajatisi ja häid linnuvaatluspaiku.

KALMEOJA TELKIMISALA (11) 30B3 asub Viru raba lähistel Võsu-Liiapeksi matkarajal.

Varustus: veega täitunud vana liivakarjääri ääres 2 lõkkeplatsi, puudub joogivesi.

Vaatamisväärsused: Viru raba loodusrada koos vaatetorniga.

NÕMMEVESKI TELKIMISALA (12) 30B2 asub Valgejõe paremal kaldal, juhatavad viidad peale puidust autosilda. 2 eraldiasuvat lõkke- ja telkimisplatsi Valgejõe kaldal.

8 Põhja-Eesti rannikuala puhkeala

Vaatamisväärsused: Nõmmeveski astang Valgejõesel, jõe kõrged kaldad, kanyon ja laialehine pangamets, vana elektrijaama kanal. Läheduses Joaveski astangud Loobu jõel ja Vasaristi salajõgi, sügav jõeorg ja juga. Telkimiskohta läbib Võsu-Liiapeksi matkarada.

VÕSU TELKIMISALA (13) 30C2 asub alevi lõunaserval Võsu-Metsanurgal Võsu jõe ääres.

Varustus: 2 lähestikku asuvat lõkkeplatsi, joogivesi, infotahvel piirkonna matkaradadega.

Vaatamisväärsused: Võsu-Oandu ja Võsu-Liiapeksi matkaradade algus.

OANDU TELKIMISALA (14) 30D2 asub Sagadi-Altja tee ääres Oandu paisjärve kaldal.

Varustus: suur lõkkease, 3 eraldiasuvat lõkkekohta, spordiväljak, joogivesi ca 300 m kaugusel endise metskonna kontori õuel, telkimiskohast mereni 2 km.

Vaatamisväärsused: Altja kaluriküla, Oandu loodusemetsarada ja Oandu-Võsu matkarada 0,5 km, Koprarada 1 km, Sagadi mõis, metsamuuseum ja looduskool 3 km kaugusel.

MUSTOJA TELKIMISKOHT (15) 31E2 asub Mustoja-Vihula tee ääres silla kõrval jõekäärus.

Varustus: Hea ujumiskohaga mereranda 200 m.

Vaatamisväärsused: Mustoja ja Vainoepa ümbruse metsad ja mererannad, jõesuue. Vihula mõis 4,5 km kaugusel.

Lahemaal paiknevad õppe- ja matkarajad on rajatud osalt mitukümmend aastat tagasi, osalt aga alles hiljuti metsameeste ja rahvusparki töötajate poolt.

OANDU LOODUSEMETSARAJA (16) 30D2 pikkus on 4,7 km ja selle läbimiseks kulub veidi alla 2 tunni. Loodusrajal on 19 vaatluspunkti, kus tutvustatakse eriliselt vana metsa. Niiskemates kohtades kergendab liikumist ja kaitseb õrna taimkatet laudrada.

Ettevaatust! Tugeva tuulega on põlismets langedavõivate puude ja okste tõttu ohtlik. Infovoldik "Oandu loodusemetsa rada".

KOPRARADA (17) 30D2 asub 1,5 km Altjalt Sagadi poole. Öpperaja pikkus on veidi alla 1 kilomeetri ja selle läbimiseks kulub pool tundi. Niiskel orulammil hõlbustavad liikumist ning kaitsevad õrna taimkatet laudteed ja trepid. Rada tutvustab Altja jõge, jõe orgu ja siinseid elukooslusi. Alates Oandu paisjärvest on jõgi uuristanud kohati üle 10 m sügavuse oru läbi rannikumadaliku mere- ja liustikusetete. Infovoldik "Koprarada".

OANDU-VÕSU-NÕMMEVESKI-LIIAPEKSI MATKARADA (18-21) 30D2

läbib rahvusparki kirdest edelasse, kasutades vanu metsateid, mille ääres kohati võib veel näha sajandivanuseid verstakive. Matkajatele näitavad õiget rada viidad ja punased (jalgsimatkajatele) ning sinised (jalgrattureile) linnid puudel. Jalgrattureil tasub silmas pidada, et tegu on matkarajaga, seetõttu kulgeb teekond mööda pinnaseteid, mis võivad kohati olla raskesti läbitavad.

Matkarada on mõeldud just seljakotiga matkajale, kes liigub jalgsi või jalgrattaga

ja ööbib telgis. Seetõttu on iga päevateekonna järel rajatud telkimisplatsid, kus väsinud matkaja leiab valmis lõkkealuse, lõkkepuud, käimla ja telgikoha.

VÕSU-OANDU (18) 30C2 lõigu pikkus on 9,5 km ja selle puhkepeatuseeta läbimiseks kulub jalgsi 3 tundi. Infovoldik "Võsu-Oandu matkarada".

VÕSU-NÕMMEVESKI (19) 30C2 lõigu pikkus on 17,5 km.

NÕMMEVESKI-LIIAPEKSI (20) 30B2 lõigu pikkus 16 km. Matkarajast on kirjutatud ajakirjas Eesti Loodus nr 5/2001 ja nr 6/2002.

KÄSMU POOLSAARE MATKARAJAD (21) 30C1;C2

Käsmu väike ring rajati loodusõpperajana Lahemaa rahvusparki loomise järel seitsmekümnendate aastate algul. Rada oli rajatud vastavalt tolle aja võimalustele (piiritsoon). 2002. aastal märgistati Käsmu poolsaarele pikem jalgsimatka- ja jalgrattarada. Jalgsimatkarada on märgitud punaste ja jalgrattarada siniste linitidega puudel. Raja alguses ja lõpus infotahvel kaardi ja raja skeemiga.

VIRU RABA ÕPPERADA (22) 30A3 on üks vanemaid radasid Lahemaal. Laugasterohket väikest (235 ha) raba läbivat laudrada on aja jooksul mitmeid kordi uuendatud, kuid praegu on rada kehvast seisust ja ootab remonti. Raja pikkus veidi üle 3 km, 2000. aastal ehitati rajale vana vaatetorni asemele uus.

MAJAKIVI-PIKANÕMME ÕPPERADA (23) 29F2 asub Juminda poolsaare keskosas ja läbib poolsaare risti. Rada algab Hara-Juminda tee äärselt parklast ja viib Pikanõmme luitele, mis on poolsaare kõrgeim punkt. Rahvusparki poolt luitele rajatud 13,5 m (48 m merepinnast) kõrgusest vaatetornist avaneb vaade tervele poolsaarele. Raja keskel asub Eesti mahult kolmas (584 m³) hiidrahn Majakivi. Üle Aabla raba ja väiksemate soosiilude on ehitatud ligi 2 km laudteid. Rada on planeeritud 8-kujulisena ja selle väljaehitamisel on raja kogupikkuseks 6,1 km.

Kirjandus:

Kaasik, A., Kurepalu, A., Tõnisson, A., Lahemaa teejuht. Huma, 1998
Lahemaa Rahvuspark. Regio, 2001. Kaart 1 : 60 000
Loodus nr 4/2002, lk 31-34. Roheliste rattaretk "Kuidas elad, Lahemaa?"
Masing, V., Viru raba (voldik)
Neljandik, T., Oandu loodusmetsarada (voldik), Koprarada (voldik), Võsu-Oandu matkarada (voldik)
Oraspõld, A., Kalda, A., Miidel, A., Nõmmeveski (voldik)
Põhja-Kõrvemaal on rajatud 6 igaüheõiguse alusel kasutatavat telkimiskohta. Siin ei ole looduse kaitsmise eesmärgil suurürituste (üle 50 inimese) korraldamine lubatud.

JÄRVI TELKIMISALAD (24) 30B3

Varustus: Järvi järvede ääres on 5 suuremat eraldiasuvat (Pikkjärve põhja- ja idakaldal, Pärnjärve põhjakaldal) telkimisala.

Vaatamisväärsused: Järvi järved (Pikkjärv, Pärnjärv, Särgjärv), 0,8 km kaugusel asuv Kõnnu Suursoo laudraja ja vaatetorniga.

10 Põhja-Eesti rannikuala puhkeala

ORU TELKIMISKOHT (25) 30A4 on pisike telkimiskoht Soodla jõe kaldal.

Vaatamisväärsused: puitsild Soodla jõel, ca 15 km pikkuse kultuuriloolise matkaraja algus.

KULLI LÕKKEKOHT (26) 30A4, mille läheduses on väike, kohati soiste kallastega järveke.

VENEMÄE TELKIMISALA (27) 30B4 omanäolisest vaatetornist avaneb vaade üle Põhja-Kõrvemaa metsade.

Vaatamisväärsused: Põhja-Kõrvemaa kaunis loodus soode, järvede ja huvitavate pinnavormidega.

Soodla jõe ja Valgejõe vahelisel alal on Põhja-Kõrvemaa loodus kõige kaunimalt ja huvitavamalt eksponeeritud. Soovitav viis siin liikuda on jalgsi või jalgrattaga, metsavalve ja -kaitse paremaks korraldamiseks on ehitatud metskonna poolt Soodla jõe sild (Kaksiksild), millele järgnev teelõik on väga raskesti läbitav. Et loodust paremini hoida, planeeritakse pääs üle Soodla jõe autodele tõkestada. Enne silda on parkla.

Valgejõe ja Soodla jõe vahelisel alal asuvad telkimiskohad:

PAUKJÄRVE TELKIMISKOHAD (28) 30B4 asuvad järve idapoolsel küljel.

Vaatamisväärsused: Paukjärv, oosiharjal asuv vaatetorn, Kõnnu Suursoo laudraja ja vaatetorniga.

JUSSI TELKIMISKOHT (29) 30B4

Vaatamisväärsused: Jussi järved, omapärane Jussi legendik.

LIIAPEKSI-AEGVIIDU MATKARAJA (30) 30A3 pikkuseks on 36 km, mille läbimiseks peab varuma 2 päeva. Punaste värvitäppidega märgistatud rada algab Tallinn-Peterburi maanteel Loksa teeristi lähistelt. Rada möödub Järvi järvedest (telkimiskohad), edasi viib üle Kõnnu Suursoo huvitavalt laugastiku vahele ehitatud laudtee, mis lõpeb Paukjärve oosi jalamil. Soo ja Paukjärve vahelisele oosile on ehitatud vaatetorn, kust avanevat vaadet võib pidada üheks kaunimaks, mida meie matkaradadelt näha võib. Samast läheb läbi ka kollaste värvitäppidega tähistatud silmusekujuline Paukjärve looduse õpperada, mis läbib kultuuriloolisi paiku, ning möödub mitmest väga kaunist järvest. Matkarada jätkub mööda oosiseljandikke, jõudes Jussi järvede ääres asuva telkimiskohani. Siit läheb ka 8 km pikkune Jussi looduse õpperada, mis annab hea ülevaate Põhja-Kõrvemaa järvedest ja pinnavormidest. Rada möödub kuuest erilimelisest Jussi järvest, läbib erinevaid metsatüüpe ja ületab mitmeid pinnavorme. Rada läbib ka omapärase Jussi kanarbikunõmme. Ületades Soodla jõe, jätkub rada vahelduva reljeefiga maastikul. Tõustes Pikanõmme oosile, avaneb ilus vaade Riistakõrve rabale. Samas on näha ka värske metsapõlengu jälgi. Edasi suundub matkarada väikseid metsateid pidi Aegviitu, möödudes kaunist Ännijärvest. Matkates tuleb jälgida matkarajal punaseid ja õpperadadel kollaseid värvitäppe puudel. Aegviidu kandis on puudele naelutatud palju suusaradasid tähistavaid nooltega viitasid. Ärge laske end nendest häirida.

PAUKJÄRVE LOODUSE ÕPPERADA (31) 30B4 on silmusekujuline, pikkus 5 km, märgitud puudele kollaste värvimärkidega, algab Soodla jõel asuva Kaksiksilla juurest, rajal 9 huvipunkti, raja lähedusse jääb 4 järve, Põhja-Kõrvemaale

iseloomulik mandrijää sulamisega tekkinud huvitav reljeef, Paukjärve oosile ehitatud vaatetorn.

JUSSI LOODUSE ÕPPERADA (32) 30B4 on 8 km pikkune, tähistatud puudele kollaste värvimärkidega, algab Koersilla parklast Soodla jõe äärest, 9 huvipunkti, möödub 6 erilmelisest Jussi järvest ja kunagise sõjaväe tegevuse tagajärjel tekkinud erilisi elamusi pakkuvast Jussi lagendikust.

UUEJÄRVE LOODUSE ÕPPERADA (33) 42A1 on 6 km pikkune, algab Piibe maantee lähedusest ja tutvustab Põhja-Kõrvemaale iseloomulikku kunagise mandrijää kujundatud ooside- ja möhnerikast maastikku ning sellel kasvavat mitmekesist metsakooslust. Rada möödub ka endisest talukohast, kust inimesed olid sunnitud lahkuma 1953. aastal rajatud sõjaväepolügooni tõttu. Sõjaväe tegevuse jälgi kohtab rajal veel mitmes kohas. Samas võib jälgida, kuidas loodus järk-järgult uuesti inimtegevuse jäljed katab. Raja kaugemas osas tõuseme kohati rohkem kui 30 m kõrgusele Vargamäe oosile, millelt avaneb vaade pisikesele Laudissalu rabale.

Kirjandust:

Reimann, M., Arukaevu, M., Põhja-Kõrvemaa maastikukaitseala looduse õpperajad. Põhja-Kõrvemaa maastikukaitseala kaart, E.O. MAP. Kaart 1 : 80 000

AEGVIIDU LOODUSMAJA-TEABEPUNKT (34) 41G2

RMK Aegviidu loodusmajja keset Kõrvemaad toovad nii rongid kui ka vana, hilti taasavastatud Piibe maantee. Väikeses koduses loodusmajas Aegviidus saad:

- teada, kuhu ja kuidas Kõrvemaal ning kaugemalgi matkata;
- õpilaste loodusprogrammides otsida ja uurida, enda jaoks uut avastada,
- matkapäevadel looduselamusi koguda,
- metsast, selle majandamisest ja mitmekülsetest väärtustest rohkem teada,
- loodusetundjate abil seeni ja samblikke, linde ja loomi ning kogu looduse lõpmatut mitmekesisust tundma õppida.

Aadress: Jaama 7, Aegviidu, 74501 Harjumaa

Tel: 0 6047 212 E-post: Aegviidu.teabepunkt@rmk.ee

Kõrvemaa MKA põhjaosas on ette valmistatud järgmised telkimiskohad:

NIKERJÄRVE TELKIMISALA (35) 42A2 asub Aegviidu alevi lõunaserval.

Varustus: Nikerjärve ääres parklaga ujumiskoht, veidi eemal kahe lõkkeplat-siga telkimiskoht.

Vaatamisväärsused: Aegviidu-Nelijärve mäginne ja järvederikas loodus.

MÄGEDE PUHKEKOHT (36) 41G2 asub endisesse liivakarjääri tekkinud veekogu kaldal.

Varustus: laud ja pingid, lõkketegemiskohad puuduvad.

Vaatamisväärsused: läheduses Valgehobusemägi vaatetorniga.

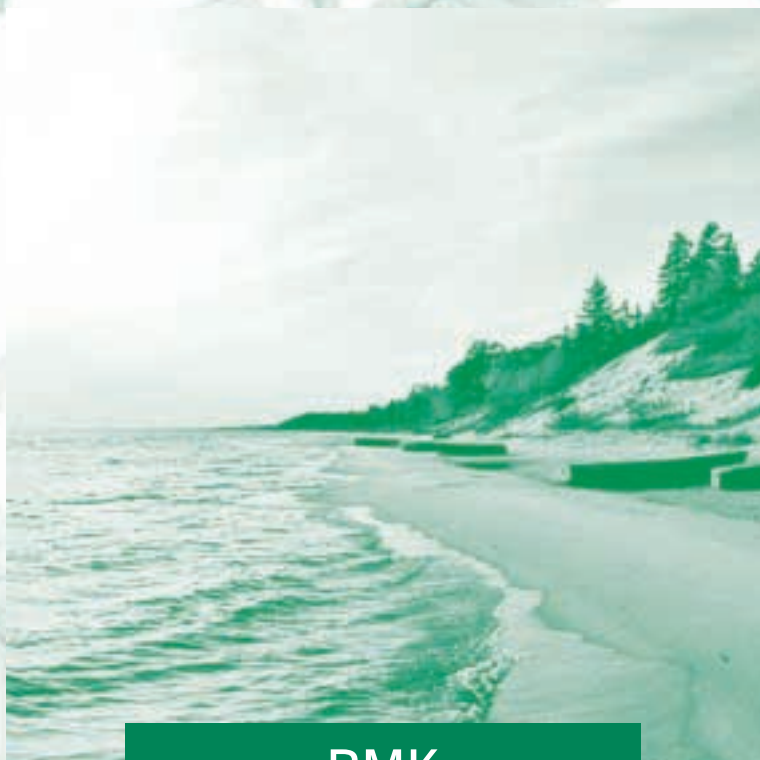
TAGANURGA-KAKERDAJA TELKIMISKOHT (37) 41G3

Varustus: 1 lõkkeplats Suur-Kalajärve juures, 2 lõkkeplatsi Noku talu lähistel.

Vaatamisväärsused: öötsikkaldaga Suur-Kalajärv, soises metsas asuv Väike-Kalajärv, **Taganurga-Kakerdaja** 2 km pikkune **matkarada**, 1 km **laudteed**

KAKERDAJA RABAS (38) 41G3, mis viib 6,7 ha suuruse rabajärveni.

*Naerata metsale ja mets naeratab vastu.
Kuulata rannal ja liiv laulab naasmisest
ürgsel eneseleidmise teel.*

**RMK
Peipsi põhjaranniku
puhkeala**

Asume Peipsi järve kaldal. Puhkeala läänepoolseks piiriks on Avi jõgi ning idas lõpeb puhkeala Eesti-Vene riigipiiriga. Põhjapiiri tähistab Kurtna järvestik, kus on üle 40 järve – seega Eesti suurim.

Puhkeala on üks Eesti ürgsema loodusega piirkondi. Valitsevad lodu-, soo-, palu- ja laialehelised salumetsad. Peipsi järve kaldatsoonis on säilinud üksikud haruldased luitetammikud. Esindatud on ka peaaegu kõik seene- ja marjaliigid.

Puhke- ja telkimiskohad:

KAUKSI LOODUSMAJA-TEABEPUNKT (39) 59E2 asub Kauksi külas lisa-ku vallas Ida-Virumaal.

Tegevusalad: loodusharidust arendavate programmide ettevalmistamine ja läbiviimine looduses, loodusretkede korraldamine lastele ja lihtsalt loodushuvilistele. Loodusmajas töötav teabepunkt jagab infot RMK puhkealade, loodusmajade ja ümbruskonna valdade vaatamisväärsuste ning muu keskkonna- ja turismilase tegevuse kohta.

Kontaktandmed:

Tel/faks: (033) 93 833

E-post: Kauksi.teabepunkt@rmk.ee

RAADNA TELKIMISALA (40) 59D2 asub Raadnal Tartu mnt ja Peipsi vahelisel alal, viit olemas.

Varustus: 10 lõkkekohta, katusealused, parkla, 3 kuivkäimlat, vesi puudub.

Vaatamisväärsused: Peipsi järv (kalastamine), Raadna oja ja sild.

RANNAPUNGERJA TELKIMISALA (41) 59E2 asub Rannapungerjal Tartu mnt ja Peipsi järve vahelisel alal samanimelise jõe suudmes.

Varustus: 4 lõkkekohta, 1 kuivkäimla, võrkpalliplats, kiiged rannas.

Vaatamisväärsused: Peipsi järv (kalastamine), Rannapungerja jõgi, majakas.

Erinevate veesõidukite vettelaskmise ja sõitmise võimalus (skootrid, paadid jne).

KAUKSI TELKIMISALA (PUHKEKOHT) (42) 59E2 asub Kauksis oja taga, viit Tartu mnt ääres.

Varustus: umbes 50 lõkkekohta, 11 katusealust, 3 kaevu, 3 kuivkäimlat, 2 võrkpalliplatsi rannas, kokkutulekute pidamise võimalus, lava.

Vaatamisväärsused: Peipsi järv (võimalik kalastada), ilus liivarand ja kõrge luidestik, Oja matkarada, haruldane luitetammik.

14 Peipsi põhjaranniku puhkeala

KARJAMAA TELKIMISALA (43) 45F4 asub Peipsi järve kaldal Karjamaal, puhkekeskuse Suvi kõrval, viit tee ääres.

Varustus: 8 lõkkekohta, 1 kuivkäimla, võrkpalliväljak, kiiged, parkla, sobib kokkutelekute korraldamiseks.

Vaatamisväärsused: Peipsi järv, kaunis liivarand (võimalik kalastada).

JÕUGA JÄRVEDE LÕKKEKOHAD (44) 45F3 asuvad Jõuga-Kuremäe tee ääres, 2 km Tartu maanteest.

Varustus: 6 lõkkekohta, kuivkäimla, kaev, kiik, hüppetorn.

Vaatamisväärsused: kaks liivase kaldaga järve: Pesujärv, Liivjärv; Jõuga kääpad (matmispaik). Järvede ümber väike matkarada.

VÕHMA PIKNIKUKOHT (45) 45F4 asub Sälliku-Kuru maantee ääres umbes 2,5 km Tartu maanteest.

Varustus: lõkkekoht, katusealune, kuivkäimla, ujumissild.

Vaatamisväärsused: Võhma soojärv.

Matkarajad:

KOTKA MATKARADA (46) 45E3 saab alguse lisakust ning kulgeb laudteega mööda Õpetaja sood, edasi mööda kõrgeid liivaseljandikke ja lõpeb samuti laudteega Rüütli rabas, Alliku küla ääres, pikkus kuni 6 km. Võib läbida ka lühemat lõiku Rüütli rabas, pikkus 1,5 km.

Varustus: 3 lõkkekohta, 3 kuivkäimlat, katusealune, püstkoda, vaadetorn kõrgendikul, parkla. Rada tähistatud puudel valge-sinise märgistusega.

Vaatamisväärsused: erinevad metsa kasvutüübid, Peipsi järve taganemisel tekkinud liivaseljandikud, lagesoo taimestik, soosaared jne.

SELI SOO MATKARADA (47) 45E3 saab alguse ja lõpeb Väike-Pungerjal, Tartu mnt äärest algavad viidad. Laudtee pikkus 3 km.

Varustus: lõkkekoht, parkla, katusealune, kuivkäimla, raja kaart.

Vaatamisväärsused: Seli järv, erinevad soo tüübid, palju suuri laukaid, taimestik jne.

OJA MATKARADA (48) 59E2 lookleb ürgseilmelise Kauksi oja sängi ümber, pikkus kuni 3 km. Algab Kauksi loodusmaja juurest. Rajale saab minna ka Kauksi puhkekoha poolt, tähistatud viitadega, puudel valge-punane märgistus.

Varustus: 2 silda, kuivkäimla, puhkekoht.

Vaatamisväärsused: Kauksi oja org, kõrged ja omapärase kujuga männid, Peipsi järv.

KURTNA MATKARADA (49) 46B2 läbib peaaegu tervet Kurtna järvistut. Tähistatud on 3 erineva pikkusega rada:

11 järvega rada 12,5 km

9 järvega rada 6 km

minirada 1,5 km

Radadel on kokku 12 huvipunkti, tulevikus on plaanis juurde teha. Rajad algavad ja lõpevad Niinsaare matkakeskuse juures, kust on võimalus tellida ka tasulist retkejuhti.

Varustus: 11 lõkkekohta, parkla, kaart, 5 kuivkäimlat, kohati laudtee.

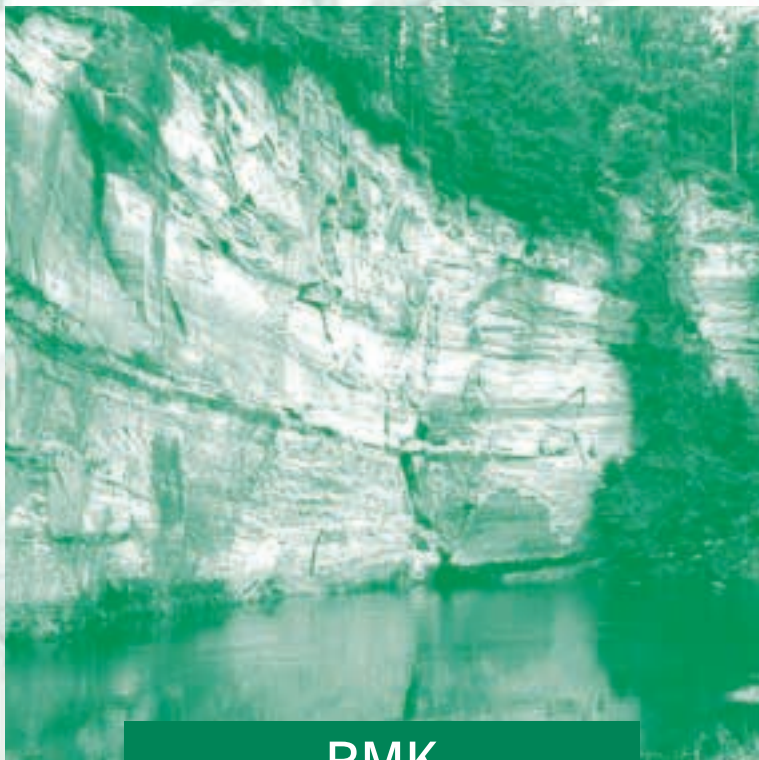
Vaatamisväärsused: Kurtna järvistu erinevad pinnavormid ja metsa kasvutüübid (võimalik ujuda, kalastada), Pannjärve liivakarjäär, Vasavere veehaare jne.

IISAKU MÄE MAASTIKUKAITSEALA (50) 45E3 asub suures osas Iisaku alevi territooriumil. Rajatud ja kaardistatud on jalutus-, jalgratta- ja suusarajad, viimast hoitakse talvel sees 3 km ulatuses. Maastikukaitseala territooriumile jääb ka Ida-Virumaa kõrgeim tipp, kus Alutaguse laante ja soode kohal paikneb Iisaku vaatetorn kõrgusega 28 m.

Varustus: rajad, 2 kaarti, parkla, lõkkekoht, paviljon, kuivkäimla, puhkekohad.

Vaatamisväärsused: vaatetornist avanev vaade Kuremäe kloostriile, põlevkivikaevandustele, tuhamägedele, rabadele, Peipsi järvele jne. Puhkamis- ja sportimisvõimalused.

Ahja jõe lookleva keskjooksu ürgorg ja selle ligem metsane kaunis maastik kuulsa taevaskodadega, Akste sipelgariigi ja väikesoodedega ning lisaks Voorepalu rahutu mõhnastik ja kõige selle tagaplaanil muistenditerohke, põnev ajalugu – see on Kiidjärve-Taevaskoja puhkeala!

RMK
Kiidjärve-Taevaskoja
puhkeala

Puhkeala piiridesse jäävad mitmed kaitsealad nagu Ahja jõe ürgoru maastikukaitseala, Akste looduskaitseala, Valge-soo maastikukaitseala, lisaks Laari männi geenireservi-metsad ja rida teisi looduskauneid paiku. RMK on puhke-ala riigimetsas igapäevase alusel loonud rahvale head tingimused looduses viibimiseks seda võimalikult vähe kahjustades. Selleks on ette valmistatud rida kohti puhkamiseks ning radasid loodustarkuste kogumiseks ja lihtsalt matkamiseks.

SAESAARE PARKLA (51) 85E3 asub Taevaskoja asulast 2 km kaugusel Saesaare külas. Kõvakattega plats 1200 m², infotahvel, müügikiosk.

TAEVASKODADE MATKARADA (52) 85E3 (3 km), mille äärde jäävad mitmed vaatamisväärsused: Suur ja Väike Taevaskoda, Neitsikoobas, Emaläte, kultusfilmi "Viimne reliikvia" võttepaigad, jõetamm, paisjärv jm.

PARDIOIDU LÖKKEKOHT (53) 85E3 asub paarsada meetrit tammist ülesvoolu. Siin on veel puukuur ja käimla.

KIIDJÄRVE LOODUSMAJA-TEABEPUNKT (54) 85E3 asub Kiidjärvel Kas-siorus Ahja jõesilla juures kaldapealsel. Loodusinfo puhkeala kohta, õppe-matkade korraldamine

Aadress: Kiidjärve küla, Vastse-Kuuste vald, 63202 Põlva maakond

Tel: (079) 92 122, E-post: Kiidjarve.teabepunkt@rmk.ee

KIIDJÄRVE PARKLA (55) 85E3 asub Kiidjärve külas jõesilla juures mets-konna keskuse ja loodusmaja kõrval. Kõvakattega plats 600 m², kauplus. Ligiduses asub Kiidjärve park ja järv.

Siit lähtub rida matkaradu:

ROIUPALU ÕPPERADA (56) 85E3, pikkus 1,5 km, algus ja lõpp Hatiku oja suudme juures Ahja jõe kaldal. Rajal: Kassimägi ja liivakivipaljand, rekordmänd (42 m), imeline korgikuusk, Ohvrikivi, metsamaja, lõkkekoht, käimla.

HATIKU METSAMAJA (57) 85E3 Kiidjärvel Hatiku oja kaldal, Ahja jõe ligi-dal, kaks kaminatega väga lihtsat tuba, rõdupealne. Kasutamiseks kokku lep-pida tel 050 77 535.

KIIDJÄRVE-SAESAARE-KIIDJÄRVE MATKARADA (58) 85E3, pikkus 14 km, vaadeldavad 16 liivakivipaljandit ja sälkorge, algus ja lõpp Kiidjärve parklas.

KIIDJÄRVE-OTTENI-KIIDJÄRVE MATKARADA (59) 85E3, pikkus 25 km, lisaks eeltodule 5 liivakivipaljandit, algus ja lõpp Kiidjärve parklas.

18 Kiidjärve-Taevaskoja puhkeala

LAARI METSANDUSLIK ÕPPERADA (60) 85D3 algab Kiidjärve raudtee-ülesõidu juurest, ringleb Laari geenireservimetsades ja lõpeb samas, pikkus 7 km, sõidetav autoga, liikumine kaardi järgi. Piknikukoht kv 150 Tartu-Põlva maanteelt 300 m kaugusel. Männi plusspuud, turberaied, männi loodusliku uuen-duse proovialad.

SÕNAJALA METSAVENDADE MEMORIAALI ÕPPERADA (61) 85E3, kv 104, 3 km, punkriase, mälestuskivi, kaks kalmu, näidispunker, Sõnajala lõkke-koht. Algus ja lõpp Kiidjärve parklas.

HATIKU OJA KOBRASTE LOODUSRADA (62) 85E3, kv 139, 2 km Sae-saare suunas, 0,1 km laudtee, vaateplatvorm, 200 m pikkune veetõkkesamm, 3 m kõrgune koprapesakuhelik.

VALGESOO ÕPPERADA (63) 85E3, kv 97, 3 km Kiidjärvelt Ahja suunas, 2 km õpperada, sellest 1 km laudtee, vaateorn 24 m kõrge, lõkkekoht, käimla, soo-maastik ja -taimestik, raba kujunemine, maastiku hooldamine.

AKSTE JÄRVE LÕKKEKOHT (64) 85E3, kv 90, laudrada soojärveni, kala-püügi võimalus.

ARRAMÄE RABA MATKARAJA (65) 85E3 algus ja lõpp on Akste järve lõkkekohas, pikkus 6 km, liikumine kaardi järgi. Rekultiveeritud freesturbaraba, rabamaastik.

AKSTE LOODUSKAITSEALA ÕPPERAJAD (66) 85D3, kv 84/81, Sipelga-riik.

Kolm tähistatud ja infotahvlitega õpperada: 1) 0,5 km, 2) 1,5 km 3) 3 km. Metsakuklaste bioloogia, ühiskondlik elulaad, kasulikkus, 2 m kõrgused pesad.

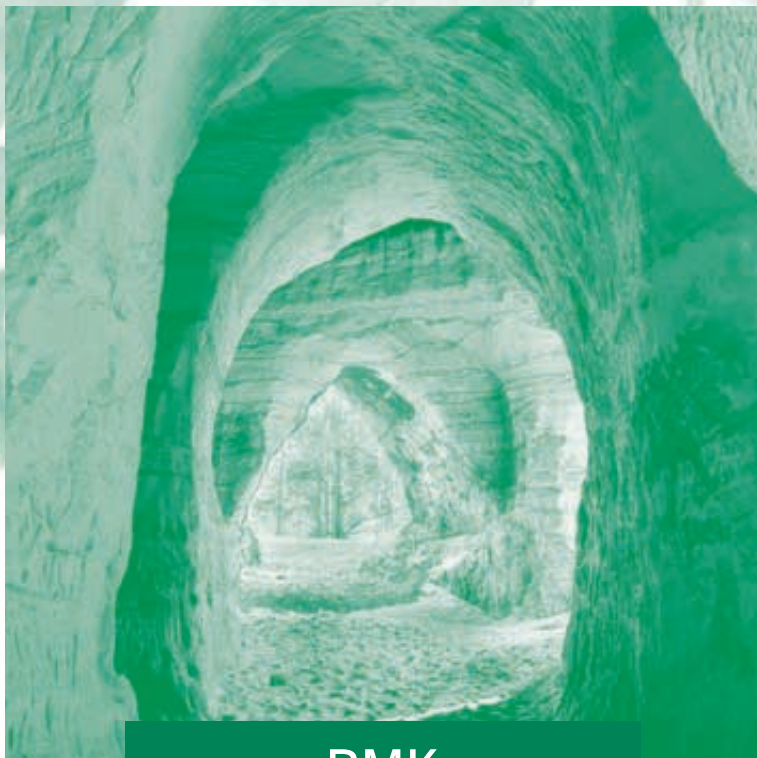
VOOREPALU PIKNIKUKOHT (67) 85D3 asub Tartu-Võru vana, nn Postitee ääres. Parkimistasku kv 12 endise karjääri juures. Siit algavad loodusrajad rahutu reljeefiga Voorepalu virgestusmetsas:

SUUSARADA (68) 84D3, pikkus 2,5 km, suvel **JALGRATTARADA**, Penijärve **SOOMATKARADA (69)** 5 kuni 8 km kaardiga, orienteerumisspordi maastik, rekultiveeritud kruusakarjäär.

Kirjandus:

Kiidjärve-Taevaskoja puhkeala (voldik), RMK 2002. a
Kumari, E., Ahja jõe ürgorg, 1967. a

Setomaa järved,
sood, männimetsad
ja Lämmijärv

RMK Räpina-Värskä puhkeala

Räpina-Värskä puhkeala asub Põlvamaal. Puhkealale jäävad mitmed maastikukaitsealad (Meelva, Meenikunno, Mustoja, Mädajõe). Kõige populaarsem on Piusa koobastiku looduskaitseala, millel asub käsitsirajatud maa-alune klaasilivakaevandus.

20 Räpina-Värskala puhkeala

Puhkamiseks on rajatud mitmeid igaüheõiguse objekte.

PÄIKESELOOJANGU METSAMAJA (70) 93G2 asub Meenikunno soo ida-äärel. Metsamaja on võimalik kasutada võtmeraha eest, selleks tuleb registreeruda RMK loodushoiu osakonnas tel (0) 628 1532.

Varustus: kamin ja pliit, 10 kohta (oma varustus), lõkkekoht, kuivkäimla, puuduvad elekter ja joogivesi.

Vaatamisväärsused: Meenikunno soo laudtee, mis viib üle soo asuva Liipsaare vaatetorni ja metsaonni juurde. Lähedale jäävad veel selgeveeline Valgejärv, mille kaldal on infomaja ja lõkkekoht (telkimine keelatud) ning tumedaveeline Mustjärv, mille kaldal on lubatud telkida. Mustjärve piknikukohal on veel kolm puittelki, palliplats, lõkkekohad ja kuivkäimla.

LUIGE METSAMAJA (71) 94B2 asub Värskala lähedal Örsava järve kaldal. Metsamaja on võimalik kasutada võtmeraha eest, selleks tuleb registreeruda RMK loodushoiu osakonnas tel (0) 628 1532.

Varustus: saun, kööginurk, lõkkeplats, 10 kohta (oma varustus).

Vaatamisväärsused: Mustoja mka jääb lõuna suunas, Tonja-Värskala kaitseala jääb põhja. Lähedal asub Värskala telkimisala.

VÄRSKALA TELKIMISALA (72) 94B2 asub Värskala lähedal Örsava järve kaldal. Telkimisala on võimalik kasutada võtmeraha eest, selleks tuleb registreeruda RMK loodushoiu osakonnas tel (0) 628 1532.

Varustus: 2 sauna, lõkkekohad, palliplats, allikavesi, paat. Võimalik korraldada üritusi kuni 50 inimesele.

Vaatamisväärsused: Mustoja mka jääb lõuna suunas, Tonja-Värskala kaitseala jääb põhja. Lähedal asub Luige metsamaja.

PRAALI METSAMAJA (73) 93F2 asub Veriora vallas Praalil. Metsamaja on võimalik kasutada võtmeraha eest, selleks tuleb registreeruda RMK loodushoiu osakonnas tel (0) 628 1532.

Varustus: kaminaruum, köök, 12 kohta (oma varustus), kuivkäimla, saun eraldi asuvas majas.

Võimalik korraldada üritusi kuni 100 inimesele.

Vaatamisväärsused: Liipsaare vaatetorn ja metsaonn. Lähedale jäävad veel selgeveeline Valgejärv ning tumedaveeline Mustjärv.

LIIPSAARE METSAONN (74) 93F2 asub Meenikunno soo lõunaäärel.

Varustus: kamin, pliit, lõkkekoht, kuivkäimla, vaatetorn.

Vaatamisväärsused: **MEENIKUNNO SOO LAUDTEE (75) 93F2**, mis viib üle soo asuva Päikeseloojangu metsamaja juurde. Lähedale jäävad veel selgeveeline Valgejärv, tumedaveeline Mustjärv.

REBASMÄE METSAONN (76) 93G2 asub Ilumetsa raudteejaamast lõunas.

Varustus: lõkkekoht sees ja väljas, kuivkäimla.

Vaatamisväärsused: Rebasmäe allikas, mis on Eesti suurim, Ilumetsa meteoriidikraatrid, Ilumetsa kuusik.

PIUSA METSAONN (77) 93A3 asub Piusa raudteejaama lähedal.

Varustus: lõkkekoht sees ja väljas, kuivkäimla.

Vaatamisväärsused: **PIUSA KOOBASTIKU** looduskaitseala ja **MATKARADA (78)**.

VALGEJÄRVE PIKNIKUKOHT (79) 93G2 asub Valgejärve põhjakaldal.

Varustus: lõkkekoht, laud ja pingid, infomaja, kuivkäimla.

Vaatamisväärsused: Meenikunno soo, Mustjärv.

MUSTJÄRVE PIKNIKUKOHT (80) 93G2 asub Mustjärve idakaldal.

Varustus: lõkkekohtasid 3, laudu ja pinke 3, puittelke 3, palliplats, kuivkäimla.

Vaatamisväärsused: Meenikunno soo, Valgejärv.

SIKAMÄE LÕKKEKOHT (81) 94A2 asub Ilumetsa raudteejaamast Värskala poole.

Varustus: lõkkekoht, varjualune.

Vaatamisväärsused: Rebasmäe allikas, mis on Eesti suurim, Ilumetsa meteoriidikraatrid, Ilumetsa kuusik.

KALJUPEALSE PIKNIKUKOHT JA VÕHANDU ÕPPERADA (82) 85G4

asuvad Võhandu jõe kaldal Toolamaa lähistel.

Varustus: lõkkekoht, laud ja pingid, kuivkäimla, infostend metsandusliku suunitlusega.

Vaatamisväärsused: Leevaku hüdroelektrijaam.

LAHOJÄRVE PIKNIKUKOHT (83) 85E3 asub Mooste lähedal Lahojärve

läänekaldal.

Varustus: lõkkekoht, laud ja pingid, infomaja, kuivkäimla.

TUURAPERA PIKNIKUKOHT (84) 85G4 asub Võhandu jõe idakaldal Rapi-
nast Võru poole.

Varustus: lõkkekoht, laud ja pingid, puitlava, parkla, paadisild, kuivkäimla.

RISTIPALO PIKNIKUKOHT (85) 86A4 asub Ristipalos.

Varustus: lõkkekoht, laud ja pingid, puitlava.

LEEVAKU PIKNIKUKOHT (86) 85G4 asub Leevakust Räpina poole Võhan-
du jõe läänekaldal.

Varustus: lõkkekoht, laud ja pingid, kuivkäimla.

Vaatamisväärsused: Leevaku hüdroelektrijaam.

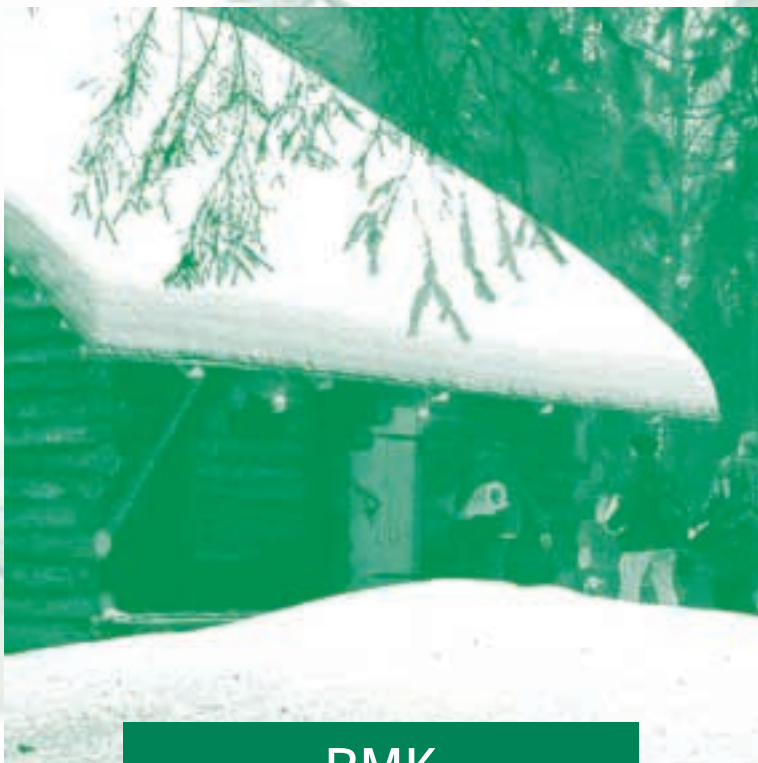
PAIDRA JÄRVE LÕKKEKOHT (87) 93F2 asub Paidra järve idakaldal.

Varustus: lõkkekoht, pingid, puukuur, lakas magamisvõimalus, kuivkäimla.

LEEVI VEEMATAKJATE LÕKKEKOHT (88) 93F2 asub Leevi asulast Võru
poole Võhandu jõe kaldal.

Varustus: lõkkekoht, laud ja pingid, puukuur, lakas magamisvõimalus, kuiv-
käimla.

Seal, kus on Eestimaa
kõige kõrgemad "mäed" (Suur-Munamägi, Vällamägi),
kõige kaunim metsane Karula kuppelmaastik,
kõige järvedeküllasem maastikurajoon (Lõuna- ja Kagu-Eesti),
kõige suurema langusega jõgi läbi voolamas (Piisa),
kõige lõunapoolsem paik (Naha),
ning kus voolab piirijõgi Koiva – Gauja – seal on
RMK Haanja-Karula puhkeala.

RMK
Haanja-Karula
puhkeala

Haanja-Karula puhkeala asub Lõuna-Eestis Võru ja Valga maakondades. Puhkeala piirideks on põhjas Valga, Võru, Petseri raudtee, idas Põlva maakonna piir, Piusa jõgi ja Venemaa, lõunas Lätimaa, läänes Koikküla-Karula-Vähetu joon. Puhkealale jäävad järgmised kaitsealad: Karula rahvuspark, Haanja looduspark, Koiva puisniit, Luhasoo mka, Paganamaa mka, Kisejärve mka, Kirikumäe mka, Piusa jõe ürgoru mka, Verijärve mka, Pikkjärve mka, Vaitka männik, Mälliste männikud, Hino järv.

Puhkeala võib tinglikult jagada piirkondadeks, nimetades neid suuremate asustatud punktide järgi. Need on:

- Taheva (Koiva äär, Aheru järv, Hargla, Karula Pikkjärv, Koemetsa)
- Roosa (Rõuge järveäär, Luhasoo, Pähni)
- Haanja (Suur-Munamägi, Vällamägi, Kavadi järv)
- Võru (Kose, Kubija järv, Kublitsa järv)
- Misso (Hino-, Pulli- ja Kisejärv, Vastseliina, Lindora)

Puhkamiseks on rajatud mitmeid igapäevaseid objekte.

PÄHNI LOODUSMAJA (89) 96C3 asub samanimelises külas Võrumaa lõunaserval. Selle väikese loodushariduskeskuse koosseisu kuulub loodusõppemaja lihtsate õbimisvõimaluste ja puhkerajatistega, metsamuuseum raamatukoguga, metsaõpperajad ning metsaonnid lõkkekohtadega. Loodusehuviliste grupid saavad siin ühendada loodusõppe looduses puhkamisega. Majakasutus ja loodusõppeprogrammid ettetellimisel.

Kontaktandmed:

Telefonid: (078) 77 177; 051 84 294

E-post: vellodenks@hotmail.ee

VÄLLAMÄE METSAMAJA (90) 93E4 asub Haanjas Vällamäel, mille kõrgus on 304 m. Metsamaja on võimalik kasutada võtmeraha eest, selleks tuleb registreeruda RMK loodushoiu osakonnas tel (0) 628 1532.

Varustus: kamin, 10 kohta (oma varustus), saun, lõkkekoht, allikavesi, kuivkäimla, puudub elekter.

Vaatamisväärsused: Suur-Munamägi (318 m) on puhkeala kõige külastatavam objekt. 1939. aastal mäele püstitatud vaatetorn on 29 m kõrge. Kavadi järv 27,4 ha, kõrgus merepinnast 210,4 m, suurim sügavus 8,2 m.

VÄLLAMÄE SUUSA- JA MATKARAJAD (91) 93E4 asuvad Vällamäel. Suusaraja pikkus 3,6 km.

VÄLLAMÄE PARKLA (92) 93E4 asub juurdepääsutee alguses.

Varustus: lõkkekoht, kuivkäimla.

VERIJÄRVE LÕKKEKOHT (93) 93E3 asub järve läänekaldal.

24 Haanja-Karula puhkeala

KUBLITSA JÄRVE LÖKKEKOHT (94) 93D3 asub järve läänekaldal.

NAADI LÖKKEKOHT (95) 96C3 asub Kanksti külast idas seenerikaste metsade keskel.

ROOBI LÖKKEKOHT (96) 96C2 asub Heedu külast lõunas väikese Roobi küla lähedal.

RÕUGE MATKARADA JA PUHKEKOHT (97) 93D4 asuvad kuulsate Rõuge järvede ümbruses, puhkekoht asub Eestimaa kõige sügavama järve, Rõuge Suurjärve (38 m) läänekaldal.

Siin on ka kuulus Ööbikuorg ja muinaseestlaste linnamägi.

PULLIJÄRVE MATKARADA JA PUHKEKOHT (98) 97F3 asuvad Misso piirkonna südames. Matkarada teeb ringi ümber järve, pikkus 3 km. Puhkekoht asub järve põhjakaldal. Lõunasse jääb Haanjamaa suurim Hino järv (199 ha), millel on 7 saart.

KISEJÄRVE LÖKKEKOHT (99) 97F32 asub Missost põhjas järvederohkel mka-l.

VASTSELIINA LÖKKEKOHT (100) 97F2 asub samanimelise asula külje all parkmetsas, kus on võimalik korraldada üritusi. 4 km ida suunas on Vana-Vastseliina piirilinnuse varemed. Siit algab ka Piusa jõe ürgoru mka matkarajaga. Selle äärde jääb Eestimaa kõige kõrgem devoni liivakivipaljand – Härma müür (43 m).

LINDORA LÖKKEKOHT (101) 93G3 asub Obinitsa-Otsa tee ääres, Piusa jõe ürgoru mka põhjapiiril.

Varustus: lõkkekoht, paviljon, kiik, kuivkäimla.

Vaatamisväärsused: umbes 1300 aastat vanad kääbaskalmed, Liphardtite hauakamber, Tammeveski varemed ja Piusa koobastiku looduskaitseala.

TAHEVA RATTARAJAD 25 JA 50 KM (102) 95C3 asuvad Taheva piirkonnas lõunapiiril ja läbivad paljusid objekte. Algus on Taheva mõisa juurest. Mõis on ehitatud Riia arhitekt A. Reinbergi jooniste järgi 1908. aastal. Oli perekond Wulffi omanduses kuni mõisa võõrandamiseni ja asundamiseni 1920. aastal. 1926. a asutati siia laste kopsutuberkuloosi sanatoorium, mis tegutseb ka praegu.

TELLINGUMÄE PIKNIKUKOHT (103) 95B4 asub samanimelisel mäel.

Varustus: lõkkekoht, laud ja pingid, puitlava, puukuur, lakas magamisvõimalus, kuivkäimla. Tellingumäele valmib vaatetorn 2003. a suvel.

Vaatamisväärsused: kikkapuu katsekultuur, Ohvriväli, Mustjõgi. Jalgrattarada mööda liikudes jäävad teele Ohvriväli, jõgede ühinemine (Koiva ja Mustjõgi), Koiva Sõatamm, vaigutatud puud, tihedad männikud.

KÕRGERVE LÖKKEKOHT (104) 95B3 asub Koiva jõe kaldal 8 km Taheva mõisast mööda rattarada.

Varustus: lõkkekoht, kuivkäimla.

ALUMATTI LÖKKEKOHT (105) 95B3 asub samanimelise järve kaldal 16 km rattaraja algusest.

Varustus: lõkkekoht, puukuur, lakas magamisvõimalus, kuivkäimla.

Nimetatud kohast mõni kilomeeter edasi läheb rada kaheks, paremale 25 km ja vasakule 50 km rada.

OORE TELKIMISALA (106) 95C3 asub Aheru järve kaldal, võimalik korraldada üritusi 100 inimesele, tel (0) 628 1532.

Varustus: metsaonn (20 kohta, oma varustus), lõkkekohti 5 tk, lauad ja pingid, purre, kuivkäimla. Rattaraja lõpuni jääb 20 km ja järgmine lõkkekoht on Kõrgeperve, millest oli eespool juttu.

KIVI METSAONN (107) 95C3 asub Hargla-Koobassaare tee ääres Karula rahvusparki piiril.

Varustus: 2 metsaonni 10 kohaga (oma varustus), lõkkekoht.

Samas asub 1846. aastast pärit rehielamu, mille säilinud seinad on konserveeritud.

KOGREJÄRVE LÖKKEKOHT (108) 95C2 asub Lüllemäe-Valtina vahele jääva järve lõunakaldal.

Varustus: lõkkekoht, puukuur, lakas magamisvõimalus, purre, kuivkäimla.

HAABSAARE LÖKKEKOHT (109) 96B2 asub samanimelise küla lähedal.

Varustus: lõkkekoht, laud ja pingid, kuivkäimla.

Vaatamisväärsused: Kaikka puukirik, Karula rahvuspark.

UBAJÄRVE LÖKKEKOHT (110) 96B3 asub Karula rahvusparkis järve põhjakaldal.

Varustus: lõkkekoht, puittelk.

KAUTSI METSAONN (111) 96B2 asub Suur-Pehmejärvest idas metsatee ääres.

Varustus: metsaonn, lõkkekoht sees ja väljas.

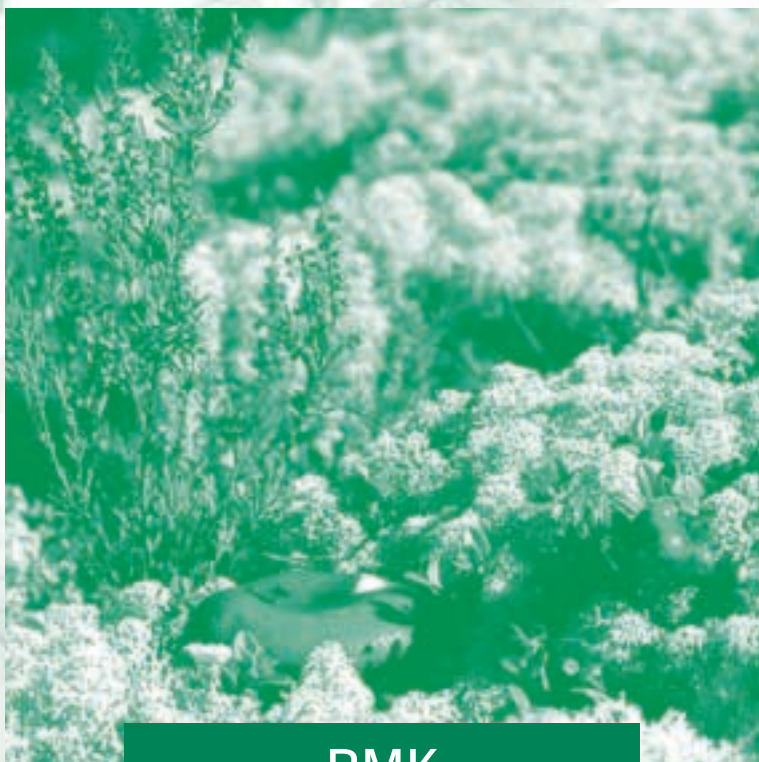
PIKKJÄRVE LÖKKEKOHT (112) 95B2 asub Karula lähedal järve lõunakaldal.

Varustus: lõkkekohti 2 tk.

Vaatamisväärsus: Karula mõis.

KARISÖÖDI PUHKEKOHT JA PARK (113) 96B4 asub Saru asulast lõunas ning on kõige lõunapoolsem objekt. Lähedale jääb devoni lubjakivipaljand, Peetri jõe liivakivikallas, Karisöödi tamm, Mõniste külamuuseum, Mõniste park.

Puhkus lääneranniku kaunitel liivarandadel,
vaheldusrikastes metsades ja
avastamisrõõmu pakkuvates rabades.

RMK
Pärnu-Ikla
puhkeala

Puhkeala kulgeb piki rannikut Pärnust Iklani. Siia jäävad puhke-, seene- ja marjametsadena hästi tuntud luitemägedel kasvavad männikud, aga ka pisut kaugemal sisemaal olevad järved, jõed ja rabad.

Teil on võimalus nautida merre uppuva päikese valgusmängu või kuulata rabamänni kasvamise hääli, otsida jäälinnu erksinist sulge või põldhiire jalajälgi, ehitada liivalosse või nautida lihtsaltolemise mõnu ja palju seesugust, mis jääb hinge kripeldama ja ikka tagasi kutsub.

KRAPI TELKIMISALA (114) 87B2 asub Häädemeeste vallas Pärnumaal. Suunaviit Krapu telkimisalale on Häädemeeste-Ikla maanteel Krapu bussipeatuse lähedal.

Liivase ranna mändide all asuval telkimisalal on olemas salvkaev. Ruumi on umbes 200-le inimesele, kuid lagedat platsi kokkutulekute jaoks ei ole.

Vaatamisväärsused Krapu ja Lemme telkimisala ümbruses: mererand, Treimani luteri kirik, Treimani õigeusu kirik, Metsapoolse koolimaja, Treimani kõrtsihoone.

LEMME TELKIMISALA (115) 87B2 asub Häädemeeste vallas Pärnumaal. Suunaviit Lemme telkimisalale on Häädemeeste-Ikla maanteel Lemme bussipeatuse lähedal.

Telkimisalal on suurkaev, pesemisvõimalus (külm vesi), kauplus-kohvik, lava. Võimalik mängida võrk- ja korvpalli. Kokkutulekute korraldamise võimalus kuni 500-le inimesele, info tel (0) 628 1532.

KABLI LOODUSE ÕPPERADA (116) 87B1 – ringikujuline rada saab alguse Kabli linnujaama keskuse juurest ja kulgeb piki rannikut (merepiirist mitte kaugemal kui 250 m), ületades ka Priivitsa oja. Raja pikkus on 1,8 km. Rada valmib 2003. aastal.

Õpperaja eesmärgiks on tutvustada Edela-Eesti rannikumaastiku loodust Kabli linnujaama kaitsealal, sealhulgas nii rannikule tüüpilisi kui ka ohustatud taimekooslusi, ohustatud liikide (nõmmekiur, meriforell, jõesilm, kõre, nõmmenelk, kápálised) elupaiku, tutvustada Kabli linnujaama pikaajalist tegevust lindude (eriti metsalindude) rände uurimisel, teavitada ala väärtustest, mis tulenevad rahvusvahelistest looduskaitsealastest kohustustest (EL linnu- ja elupaigadirektiivid Natura 2000) ja konventsioonidest (Bonni konventsioon rändliikide kaitseks). [Vaata lisainfot www.nigula.ee/kabli](http://www.nigula.ee/kabli).

Vaatamisväärsused: purjelaeva Markus mälestusmärk ja reeder Marksoni elamu Kablis.

RANNAMETSA-TOLKUSE MATKARADA (117) 79F4 on 1,8 km pikkune ringikujuline laudrada, mis läbib Rannametsa-Soometsa maastikukaitseala. Rajal on 16 vaatluspunkti. Kaitseala pakub suurt rõõmu marja- ja seenekorjajatele. Seal olevad männikud on kauneimad ja kõrgeimad luitemännikud Eestis.

28 Pärnu-Ikla puhkeala

Meelikõitev vaade kaitsealale jäävale Tolkuse rabale avaneb Tornimäe tipust. Rada viib matkaja raba suurima laukani, mille suurus on ca 96 x 210 meetrit. Tolkuse raba on täiesti erandlik mitte ainult Eestis, vaid kaugemalgi. Raba on kujunenud kunagise merelahe soostumise tulemusena ja asub nn katlas, mille keskosas oli kunagi 42 laugast.

Vaatamisväärsused: Rannametsa luited, Tolkuse raba, Timmkanal, Timmkanali paljand, Häädemeeste rannaniit, Rannametsa kooli mälestuskivi, külakalmistu, Suurküla Margareeta kabeli mälestuskivi, Häädemeeste Püha Miikaeli luteri kirik, Häädemeeste Issandamuutmise õigeusu kirik, purjelaeva Julie mälestusmärk Häädemeestel.

RAE JÄRVE TELKIMISALA (118) 80B4 asub Tali vallas Rae järve kaldal. Suunaviit puhkekohale on Häädemeeste-Töitoja teel Vangu bussipeatuses. Rae järv on metsade keskel paiknev rahu ja vaikust pakkuv puhkepaik.

Telkimisalal on olemas ujumissild, joogivesi puudub. Lisaks ujumis- ja kalastamisvõimalustele on naudinguid pakkuv ka ümbritsev vaheldusrikas loodus ning jõepaisule ehitatud kalatrepp. Võimalik on jälgida metsloomade ja lindude elutegevust kopratornist, läbida matkarada. Rae järv pakub avastamisrõõmu igal aastaajal – kevadel suurveega kalatrepp ja õitsvad võhumõõgad, suvel päikese-soojuses mõnulevad siidid, ussid ja sisalikud, sügisel vees peegelduvad värvi-küllased kaldapealsed ja talvisel järvepinnal kulgevad suusa- ja uisurajad.

RAE JÄRVE MATKARADA (119) 80B4 on 1,7 km pikkune rada, mis kulgeb peamiselt piki Rae järve kõrget kaldapealset. Rajale jääb kaks silda, millest üks on metsade keskel üllatust pakkuv rippisild. Raja lõpus avaneb võimalus ronida vaatetorni, kus lisaks kopra elujälgedele võite hea õnne korral silmata ka jäälinnu erksinist sulekuube.

LAIKSAARE LOODUSE ÕPPERADA (120) 80B5 pikkusega 2 km on sobilik kõigile, kes soovivad omandada teadmisi metsas toimuvast ja tutvuda inimese osaga selles. Õpperada algab Laiksaare metskonna kontoriesisest parklast. Rada kulgeb liigirikkas ja vaheldust pakkuvast Rannametsa jõe lammimetsas. Rajale jääb metsaonn, kus saab puhata ja lõket teha, soovi korral ka ööbida.

Vaatamisväärsused: Massiaru koolimaja, Laiksaare Ristija Johannese õigeusu kirik, Nigula mudaälved ehk nn sookollide elupaigad, Salupeaksi "uppuv" rabasaar, Laiksaare looduskaitsealune männik.

*Eesti loodepoolsema maanurga
puutumata nõmmemetsad ja raba,
laulvad liivad ja lindude ränne.*

RMK Nõva puhkeala

Nõva puhkeala asub Läänemaa põhja- ja Harjumaa lääneosas Noarootsi, Nõva ja Padise valla territooriumil. Puhkeala kulgeb kuni kilomeetrlaiuse rannaäärse ribana, Keibu lahe ranniku ja Läänemaa Suursoo vaheline ala läheb kuni 10 km kaugusele sisemaale kauni Veskijärve ja Tänavjärve kallastele. Suur osa puhkealast asub Nõva ja Läänemaa Suursoo maastikukaitsealadel.

30 Nõva puhkeala

NÕVA PUHKEALA TEABEPUNKT (121) 37C2 asub Nõva vallas Perakülas. Siit saab infot nii puhkeala kui ka ümbritseva rikkaliku looduse kohta täpsemalt.

Kontaktandmed:

Tel 050 81 180

E-post: Nova.teabepunkt@rmk.ee

PERAKÜLA TELKIMISALA (122) 37C2 asub Perakülast umbes 1 km kaugusel Liivase mererannas.

Telkimisalal puudub joogivesi. Ala sobib ka kokkutulekute korraldamiseks, kuid alati tuleb luba küsida Läänemaa Keskkonnateenistusest ja Riigimetsa Majandamise Keskusest, tel (0) 628 1532. Siinsed tuulised rannad on meelispaigaks surfajatele ja lindude rände jälgijatele.

Liivase rannas saab kuulata, kuidas liivaterad jalgade all laulavad. Ujumiseks ei pea siin sadu meetreid põlvini vees kahlama, meri ulatub üle pea juba 5...6 m pärast. Auto tuleb kindlasti jätta parklasse, sest kord lõhutud samblavaip on visa taastuma. Seepärast on lisaks parklale ka jalakäijate randa jõudmiseks rajatud üle õrna pinnase laudrajad.

Vaatamisväärsused: Liivase ranna-Peraküla matkaraja algus, munakivitee, Peraküla muuseum, Püha Olevi puukirik.

ALLIKAJÄRVE PIKNIKUKOHT (123) 37C2 on Liivase ranna ja Peraküla vahel asuva Allikajärve kaunil kaldal paiknev puhkekoht. Siin asub ka järveveele ulatuv paadisild. Allikajärv on üks paljudest siinse rannavallitagustest liivase põhjaga ja pruuni sooja veega rabajärvedest.

Vaatamisväärsused: järvel võib kohata ujumas majesteetlikku luigeperekonda või näha rikkalikult õitsemas vesiroose.

METSKONNA PUHKEKOHT (124) 37D asub Nõva asulas Keibu lahe kaldal. Parkla, infotahvli ja käimlaga varustatud paik on sobilik väiksemate kokkutulekute korraldamiseks vastavate kooskõlastuste olemasolul Läänemaa Keskkonnateenistuse ja Riigimetsa Majandamise Keskusega, tel (0) 628 1532.

Vaatamisväärsused: Püha Olevi puukirik Nõval.

UUEJÕE PIKNIKUKOHAD (125) 37C2 asuvad Uuejõe kaldapealsetel. Kõrgete liivakallastega ja roostuva, nn liikuva suudmeosaga Uuejõgi saab alguse Peraküla roostikust. Roostiku serva on püstitatud vaatlustorn, kust võib imetleda kinnikasvanud Flyvae järve tiivulisi asukaid.

KEIBU TELKIMISALA (126) 38A2 asub Keibu lahe Harjumaa-poolsel küljel. Telkimisala on männimetsa all ja koosneb kahest väiksemast piknikukohast, joogivesi puudub. Kokkutulekute pidamiseks lagedamat platsi pole. Suurepärane vaade avaneb kogu Keibu tuulisele lahele.

VESKIJÄRVE PIKNIKUKOHT (127) 38A3 asub Läänemaa Suursoo maastikukaitsealal. Ümber Veskijärve kulgeb autoga sõidetav tee. Ettevaatust lõkke tegemisel, rabajärve kaldad on tuleohtlikud!

Vaatamisväärsused: suurepärase elamuse saab, matkates üle valgete liiva-

mägede Veskijärve poolsaare tippu. Veskijärve keskmine sügavus on vaid 3 m ja suvel on vesi mõnusalt soe.

TÄNAVJÄRVE LÕKKEKOHAD (128) 38A3 asuvad Läänemaa Suursoo maastikukaitsealal. Juurdepääs on parem Harjumaa-poolselt küljelt. Ettevaatust lõkke tegemisel, rabajärve kaldad on tuleohtlikud! Paikkond on korduvalt tule läbi kannatada saanud. Suured põlengualad asuvad Tänavjärve lähedal tee ääres.

Vaatamisväärsused: Tänavjärv on kesk sood ja raba asuv liivakallastega järv, kus kasvab reostustundlik, haruldaseks jäänud vesilobeelia. Siin elutsevad ka hüüp, täpikhuik, sookurg, roo-loorkurg.

LIIVASE RANNA-PERAKÜLA ÖPPERADA (129) 37C2 on pikkusega 4 km ja läbitav kuiva jalaga. Rada saab alguse Liivase rannast, läbib erinevaid maastikutüüpe, möödub Toatse ja Allikajärvest ning pöördub ringiga uuesti Liivase randa. Kes Liivase randa tagasi tulla ei soovi, võib retke lõpetada hoopis Peraküla minimalistlikus külamuuseumis.

Tule saarele sa.....

RMK
Saaremaa
puhkeala

Saaremaa puhkeala hõlmab Muhu ja Saaremaad ning nende juures asuvaid väikesaari ja laide. Saarte omapärane ja liigirohke loodus pakub suurepäraseid elamusi ning kutsub endaga lähemalt tutvuma.

MUSTJALA LOODUSMAJA JA TEABEPUNKT (130) 61D4 paikneb Loode-Saaremaal Mustjala külas. Maja on avatud kõigile loodushuvilistele, võimaldades tutvumist loodusteemaliste väljapanekute ja looduslase kirjandusega. Aadress: Mustjala alev, 93601 Saare maakond
Telefon: (045) 79 737
E-post: Mustjala.teabepunkt@rmk.ee

M. RANNA DENDRAARIUM (131) 62D4 asub Põide vallas Neemi külas ja on tubli saare sepa Mihkel Ranna (1871 – 1958) rajatud dendraarium, kuhu ta kogus oma eluajal üle saja puu- ja põõsaliigi. Dendraarium on looduskaitse all. Külastajatele avatud aasta läbi. Giiditeenus ettetellimisel.

PUTLA PUHKEKOHT (132) 65F2 asub Pihtla vallas Kaali meteoriidkraatrite lähedal, tulevasel seenekaitsealal. Puhkekohas on seeni tutvustav infostend ja laud ning pingid. Lõkke tegemine on keelatud.

TRIIGI PIKNIKUKOHT (133) 62B3 asub Leisi vallas Triigi poolsaarel ja on kena liivarannaga piknikukoht, kus on ka tähistatud lühike **MATKARADA (134) 62B3**. Puhkekohas on 4 lõkkeplatsi, laud ja pingid, puukuur lõkkepuudega, võrkpalliplats, infotahvel ja kuivkäimla. Hea koht ka telkimiseks. Lähedal Karja kirik, Vigala Sassi Hiievälja talu, Angla tuulikud.

MEIUSTE PUHKEKOHT (135) 61F3 on kena liivarannaga puhkekoht Leisi vallas. Laud ja pingid, võrkpalliplats, kuivkäimla.

TUHKANA RANNA PIKNIKUKOHT (136) 61F2 asub Leisi vallas ja on kena liivarannaga ujumiskoht nii kohalikele kui ka Saaremaa külalistele. Autode ja busside jaoks parkimisplats. Randa on 500 m, sinna saab minna ainult jalg-si. Rannas võrkpalliplats. Parkimisplatsil 2 kuivkäimlat, laud ja pingid. Ümberingi rikkalikud seene- ja marjametsad.

KÜDEMA KURISU (137) 61D4 asub Mustjala vallas ja on suurim ning huvitavam karstnähtuse esinemiskoht Saaremaal. See kujutab endast kuni 35 meetri pikkust ja 5 meetri sügavust munajat karstilehtrit, kus neeldub maa alla Ohtja järvest tulev oja. Kurisusse saab laskuda mööda treppi. Kurisu on looduskaitse all. Küdema kurisu juurest on õige minna Kalja matkarajale.

KALJA KARSTIALA MATKARADA (138) 60D4 asub Mustjala vallas ja on iseseisvalt läbitav, siniste lintidega ja huvipunktide kirjeldustega tähistatud 900-meetrine matkarada. Karstiala suurus on 250 x 300 m. Suuremaid lehtreid on

34 Saaremaa puhkeala

7, kõige sügavama lehtri ümbermõõt on 18 m, sügavus 5,5 m. Huvitav loodusnähtus kevadel suurvee ajal. Karstiala lähedal huvitav Selgase vana dolomiidikarjäär.

KONATI MATKARADA (139) JA PIKNIKUKOHT 61D4 asub Konati karjääri ääres, kus saab ujuda ja kala püüda. Olemas pingid ja lauad, 3 lõkkeplatsi, 2 kuivkäimlat, puukuur ja infotahvel matkaraja kohta. Matkarajal on võimalik valida 1 või 3 km pikkune ring. Huvitavad kohad rajal on kiviakülv, kõrged sõnajalad, suur metsakuklaste pesa, 120-aastane hoiumets, keeleteadlase Paul Saagpaku sünnikoht ja militaarrajatised. Rada on tähistatud kollaste lintidega ja iseseisvalt läbitav.

MAAPERE RAUNA MATKARADA (140) 60C4 asub Mustjala vallas Merisel ja on väga huvipakkuv soorada, kuhu soovitage minna ainult meie matkajuhi saatel. Rada on 7,7 km pikkune ja kulgeb Linajärve ning Ruusjärve ümber. Siin saab vaadata mägralinna, pruuni sepsika madalsood, putuktoidulisi taimi, looduskaitse all olevat luuderohu kasvukohta, haruldast vahtrametsa, 100 aasta vanust haavikut. Kogu järvedeäärne ala kuulub perspektiivse Koorunõmme looduskaitseala koosseisu. Rajal on ka puhkekoht.

KALASMA MATKARADA (141) 60C4 asub Mustjala vallas, iseseisvalt läbitav, tähistatud kollaste lintidega ja huvipunktide kirjeldusega. Rada pikkusega 5,4 km tutvustab siinset rannikut ja selle arengut, loometsi, järvede arengut ja taimekooslusi. Kevadel käpaliste öitsemiskoht.

Infotahvel asub **KALASMA PIKNIKUKOHA (142) 60C4**, kus on ka lauad-pingid, lõkkekoht, kuivkäimla, puudega puukuur ja varikatusega pingid. Mere ääres on militaarne piirivalve vaatlustorn, kust on hea vaadelda lindude rännet. Samast algab ka iseseisvalt läbitav **ABULA MATKARADA (143) 60C4**, mille pikkus on 6,8 km. Rada on tähistatud kollaste lintidega. Käpaliste öitsemiskoht kevadel. Ilus kliburannik, kivikalmed, leesikaloo männik, Abula pank. Rajal kaks puhkekohta. **ABULA PUHKEKOHAS (144) 60C4** on laud, pingid ja infostend. Soovitage edasi minna Odalätsi allikate juurde, Pidula mõisaparki ja Pidula maalinna.

VEERE LÕKKEKOHAD (145) 60C4 asuvad Pidula-Veere mnt 5. kilomeetril. Kenas mererannas on 3 lõkkekohta koos pinkide ja infotahvliga. Koht on sobiv ka telkimiseks.

VEERE VAATEPLATVORM (146) 60C4 – Veere sadama juures asuvalt platvormilt on suurepärase vaade merele, eriti õhtuti on meelikõitev vaadelda sadamasse randuvaid laevu.

Vaatamisväärsused: Harilaid viltuvajunud Kiipsaare majakaga, Tagamõisa huvitav puisniit, Kihelkonna kirik, Mihkli talumuuseum, Viidumäe looduskaitseala ja Loona mõis, kus asub Vilsandi Rahvusparki keskus.

DEJEVO PUNKER (147) 60D5 ja telkimisala asub Karujärve ääres. Punker on korras militaarne maa-alune ehitus, kuhu mahub kuni 60 inimest. Õues suur telkimisala lõkkeplatsi, pinkide-laudade ja 3 kuivkäimlaga. Metsas on 9 km

pikkune tähistatud rada jalgrattasõiduks ja matkamiseks, talvel suusatamiseks. Hea koht kokkutulekute korraldamiseks. Lähima ujumiskohani Karujärvel 1,5 km. Joogivesi puudub. Lähedal Karujärv, Kärla kirik, looduskaitse all olevad, kenad ja huvitavate legendidega Suure Tõllu kerisekivi ja Kaare kivi. Mõlema kivi juures puhkekohad, kus lõket teha ei tohi.

SOPI METSAVAHIKOHT (148) 64D5 asub Sääre maantee 30. kilomeetril. See on esimene teadaolev metsavahikoht Saaremaal aastast 1795, millal Campenhausen tegi riigimetsa esimest metsakorralduskava ja mainis, et Sopi metsas on metsavahiks Kiviste Andres. Praegu on seal **metsaonn**, mida saab kasutada aastaringelt. Metsaonni ümbruses laiub vana mets huvitavate rändrahnudega, siin on sõjaaegsed tankitõrjeliinid, vanad talu kiviaiad ja hagudele rajatud sissesõidutee. Infotahvel kohaliku ajalooa. Natuke maad eemal suurim ja vanim Sõrve mänd – Metsavana.

Info metsaonni kasutamise kohta mobiililt 050 32 762.

Vaatamisväärsusi veel: Lõo-Kaugatoma alvar, Sääre tuletorn, Ohersaare pank, Stebeli rannakaitsepatarei, Lõo tankitõrjeliin ja 1 km pikkune **LINDMETSAMATKARADA (149) 64C5** asukohaga Tigade mäel. Info matkaraja alguses. Matkaraja pikkus 1,2 km. **VIIERISTI MATKARADA (150) 67C1** on pikkusega 800 meetrit ja algab Sääre mnt 35. kilomeetril infotahvli juurest ning viib välja huvitava Võluallika juurde. **VIIERISTI ASTANGUL 67C1** on valdavalt männikud. Astangust mereni ulatuval alal kasvavad kõdusoo-, laane- ja soovikumetsad, mis on tekkinud endistest puisniitudest. Astangule on ehitatud trepp, et saaks vaadata sootaimi, valmib ka laudrada soo peale. Viieristi on looduskaitseala, kus on registreeritud 28 kaitstavat taimeliiki.

Kes tuleb ja vaatab, see isegi näeb,
et Hiiumaa Eestimaa metsik lääs.
Siin ilvesed, hirved on metsade rahus
ja merest nii kaunist võid mõnu.....

RMK
Hiiumaa
puhkeala

Hiiumaa puhkealale pääseb peale pooleteisest tunnist praamisõitu ja paikneb valdavalt saare lääne- ja põhjaosas. Puhkeala asub Lääne-Eesti saarestiku biosfääri kaitsealal, mille tuumalad moodustuvad loodus- ja maastiku kaitsealadest. Puhkeala territooriumile jääb kaks looduskaitseala (Tahkuna ja Pihla-Kaibaldi) ning neli maastiku kaitseala (Luidja, Kõpu, Tihu ja Kallaste).

LUIDJA TELKIMISKOHT (151) 48C2 asub Kõpu poolsaare alguses Luidjal.
Varustus: 2 varikatust laua ja pinkidega, 2 lõkkekohta, kuivkäimla, piirkonda tutvustav infotahvel, parkla, mererand. Telkimiskohast 150 m kaugusel bussipeatus ja kauplus. Telkimisvõimalus kuni 50 inimesele.
Vaatamisväärsused: Luidja ranna laulvad liivad, puhas liivarand. Luidja sanglepik on istutatud liikuvate luidete kinnistamiseks.

TÕRVANINA TELKIMISKOHT (152) 49E1 asub Tahkuna poolsaarel Lehtma tee ääres.
Varustus: telkimisplats kolme eraldiasetseva telkimiskohaga koos lõkkekohtade, prügikastide, laudade, pinkide ja kuivkäimlaga. Autode jaoks parkla, mille servas infotahvel.
Vaatamisväärsused: mererand, telkimiskohad kaunite rannamändide vahel, vaade Lehtma sadamale, Kärkla-Tõrvanina matkaraja algus või lõpp – oleneb kummast otsast rajale minna.

RISTNA TELKIMISKOHT JA METSAMAJA (153) 48A2 asub Kõpu poolsaarel Kalestes (endine Kõpu algkool).
Varustus: telkimisplats on osaliselt välja ehitatud, 2 lõkkekohta, kooguga kaev, tiik, laud ja pingid, liivakast, pesemisvõimalused saunas, infotahvel. Bussipeatus (Metsavahi) on metsamaja ees. Metsamaja kasutamiseks tuleb registreeruda RMK loodushoiu osakonnas tel (0) 628 1532.
Vaatamisväärsused: Kõpu maastikud on Lääne-Eesti vanimad, meri on üks läbipaistvamaid Läänemere regioonis. Ristna lõunaninal võib näha rannaas-tangut koos keerdunud rannamändidega. Kalana sadam, Ristna tuletorn.

KALURIKOJA METSAONN (154) 48B2 asub Kõpu poolsaarel Mägi-päe külas mere ääres.
Varustus: metsaonn on sobilik kalameestele, matkajatele peatumis- ja pikniku-kohaks nii suvel kui ka talvel. Onnis on kamin, varustatud küttepuudega. Lõkkekoht on ka väljas. Välikäimla, infotahvel. Sõiduteelt on onnini 3,5 km pinnaseteed, mis ei ole suurtele bussidele hästi läbitav. Tee lõpeb parkimistaskuga onni juures.
Vaatamisväärsused: mererand ja rannamännid, Kõpu tuletorn. Vahetus läheduses on BKA poolt rajatud Rebastemäe õpperada ja Neljaristi rada.

METSAPERE METSAONN (155) 49D3 asub Lääne-Hiiumaal Lelu tee ääres.
Varustus: väljaehitatud puhkeplats, kus on tiik ujumissillaga, lõkkekoht, infotahvel, katusealuses laud ja pink, puukuur küttepuudega, välikäimla, liivamägi

38 Hiiumaa puhkeala

puuskulptuuridega (talvel saab kelgutada), vaateorn ja onn. Telkimisvõimalus.

Vaatamisväärsused: mitmekesine maastik, head marja- ja seenemetsad.

KAPASTO METSAONN (156) 49E2 asub Kesk-Hiiumaal. Kärkla-Käina maanteelt keerata Kapasto peale ja sealt edasi sõita viitade järgi. Kapastos infotahvel.

Varustus: kaev, välikäimla, onnis kamin ja lavats, 1 lõkkekoht.

Vaatamisväärsused: vana metsavahikoht, leidub häid jõhvikakohti.

KÄRDLA-TÕRVANINA MATKARADA (157) 49E1 kulgeb mööda rannaäärt Kärdlast Tõrvaninale ja vastupidi. 7 km pikkune rada on märgistatud, alguses ja lõpus on infotahvlid rajaskeemidega. Märjad kohad on kaetud laudteega. Raja ääres on 2 vaateplatvormi ja 3 lõkkekohta. Autobaasi teelt alla sõites on üks rajaäärne lõkkekoht ja invarada, kust saab merd vaadata. Rada lõpeb Tõrvaninal, kus on laud, pink, välikäimla ja telkimiskohad.

Vaatamisväärsused: kaunis vaheldusrikas maastik, vaade merele ja Lehtma sadamale, Tõrvanina ujumisrand.

LUIDJA-PAOPE MATKARADA (158) 48C2 on 3 km pikk, algab Luidja telkimisplatsi juurest ja lõpeb väikese lõkkekohaga Paopel.

Vaatamisväärsused: K. Ahrensi poolt rajatud sanglepik liikuvate luidete kinistamiseks, liivaluited.

LEEMETI-ÕNGU MATKARADA (159) 48C3 kogupikkusega 11 km algab Leemeti püstkoja juurest. Tähistatud rada, osaliselt laudtee, viidad, infotahvel matkaraja sõlmpunktis, kust pääseb edasi Tihujärvede äärde ja ka Õngule. Raja ääres puhkekoht katusealusega.

Vaatamisväärsused: 3 Tihujärve huvitava vee- ja soolinnustikuga, Leemeti luitemaastik, jugapuude kasvukohad.

Puhkealal on veel ette valmistatud **TAHKUNA METSARADA (160) 49D1** pikkusega ca 6 km,

REBASTEMÄE LOODUSE ÕPPERADA (161) 48B2 ca 2,5 km,

KÕPU-PÕHJARANNA RADA (162) 48C2-A2 (Palli-Ristna) ca 16 km. Tähistatud jalgrattarada.

PALUKÜLA SUUSARADA (163) 49E2 – 1,5 km pikkune valgustatud suusarada, raja alguses varikatusega pink ja laud.

LEEMETI SUUSARADA (164) 48C3 pikkusega 5 km (2+3).

Varustus: tähistatud rada, talvel suusa- ja suvel matkarada. Raja algul Leemeti püstkoda, milles kamin.

SÄÄRE NINA LÕKKEKOHT (165) 49F2 asub Säärel – väike kadakane neem.

Varustus: 1 lõkkekoht, pingid, rajamisel on välikäimla ja vaateplatvorm.

VANAJÕE ORU LÕKKEKOHT (166) 48C3 Emmaste-Puski tee ääres Vanajõe orus.

Varustus: 1 lõkkekoht, varikatusega laud ja pink.

LAASIMETSA PIKNIKUKOHT (167) 49D3 asub Hüti-Käina tee ääres.

Varustus: väike tiik, nahastamisvõllas, varikatus, mille all on lõkkekoht, pingid, laud, välikäimla. Koht on sobiv jahimeestele, matkajatele, piknikupidajatele.

Eraldi asuvad objektid

Harjumaal

METSANURME-ÜKSNURME LOODUSÕPPERADA (169) 39F2 asub Harjumaal Saku vallas.

Varustus: loodusõpperada 8,5 km, piknikuplats, suunaviidad, infotahvlid.

Vaatamisväärsused: Üksnurme mõis, mõisapark, vanausuliste tammik.

Raplamaal

VARBOLA LINNUS (170) 39F4 asub Raplamaal Märjamaa vallas.

Varustus: parkla, infotahvlid, 2002. a valminud projekti alusel rajatakse uus telkimisala, suur autoparkla, parklapiirded, välikäimlad, linnusesse rajatakse uued väikevormid, taastatakse liikumisrajad ja linnusesse sissepääs.

Vaatamisväärsused: linnus, tammik.

LOOSALU-PALUKÜLA LOODUSÕPPERADA (171) 54D2 asub Raplamaal Kaiu vallas.

Varustus: 900 m laudteed, puhkekoht, infostend, 2003. a valmib raja II etapp 1,6 km laudteed.

Vaatamisväärsused: Loosalu järv, raba, laukad.

Virumaal

SAGADI MÕIS (168) 30D2

Lahemaa rahvusparki piiril asub metsameeste poolt taastatud mõis, kus kohtuvad ajalugu ja tänapäev.

Põhja-Eesti panga serval Lääne-Virumaal asuv Sagadi mõisakompleks on samuti RMK hallata. Koos mõisapargiga moodustavad kakskümmend põhiliselt 18. sajandist pärinevat hoonet ühe terviklikumalt säilinud kauni barokse arhitektuuriansambli Eestis. Muinsuskaitse all olev kompleks on 40 ha suuruse vabaõhumuuseumina avatud kõigile külastajatele. Koos teiste Lahemaa mõisapärlite – Palmse, Vihula ja Kolgaga – on Sagadist saanud elav turismiobjekt. Siin on kaasaegsed majutus- ja toitlustusvõimalused, kuid eelkõige toimib mõis metsa- ja loodushariduskeskusena.

Metsamuuseum ootab metsa- ja metsandushuvilisi, kuid sobib ka loodusega esmase tutvuse sõlmimiseks. Muuseumi eesmärgiks on tutvustada huvilistele meie metsade ja metsandusega, sealhulgas metsaelustiku, jahinduse, puitkäsitöö ja keskkonnakaitsega seonduvat. Siin võib näha meie metsade puu-, taime-, seene- ja loomaliike omavahelistes seostes, töövahendeid nii metsa istutamiseks, mõõtmiseks kui ka raiumiseks, samuti jahitrofeesid ning palju-palju muud.

40 Eraldi asuvad objektid

Ait-tõllakuuris iseloomustatakse metsamuuseumi suuremõtmelise lisaekspositsiooni (traktorid, istutusmasinad, haakeseadmed, käbitrumlid, tööpingid jm) kõrval mõisa ajalugu teenijatele ja mõisatöölisele kuulunud töövahendite kaudu.

Metsamuuseumi üheks osaks on 18. sajandist pärit varaklassitsistlikus stiilis **härrestemaja** koos endisaegse interjööri ja antiikmööbliga. Põhiliselt 18. ja 19. sajandi puitmööbel kannab endas edasi osa meie metsanduse ja puidutöötlemisega seotud kultuuripärandist. Vaatamisväärsusteks on Sagadi mõisa originaalesemed, kaks mantelkorstnat ja laemaalingud. Härrestemaja on tuntud ka vastuvõtude, konverentside, kontsertide, teatrietenduste jm ürituste läbi viimise kohana.

Mõisakompleksis tegutseb Sagadi **looduskool**. See on keskkonnahariduskeskus, kus toimuvad keskkonnaprogrammid õpilastele ning viiakse läbi keskkonnaalast täiendkoolitust õpetajatele ja loodushariduslikke kursusi kõigile huvilistele. Looduskooli eesmärgiks on metsa mitmekülgsed väärtusi ja säästva metsanduse põhimõtteid tutvustades edendada arusaama, et inimene on osa loodusest ja et loodus on kultuuri ja majanduse alus. Looduskooli õpilasprogrammidest võtab igal aastal osa ~3000 õpilast, lisaks õpetajad ja muud huvilised, kes siin elamusliku ja kogemusliku tegevuse kaudu loodusega sinasõbraks saavad.

Mõisapargi vanemad osad on rajatud juba 17. sajandil. Paljudele teistele Eesti mõisatele sarnaselt läheb ka Sagadis vanem regulaarstiilis aed-park üle vabakujuliseks metsapargiks. Vaatamist väärt on kahe saarekesega luigetiik ja Eesti kõrgeimad tammed. Pargis paikneb looduskooli õpperada. **Dendropargis** kompleksi lääneküljel kasvab 350 puud ja põõsast rohkem kui sajast erinevast liigist. Dendropargi paviljoni on ettetellimise korral võimalik kasutada vabaõhuüritusteks. Pargis ja dendropargis on eksponeeritud igal suvel toimuval rahvusvahelisel puuskulptuuride sümposionil valminud taieseid. Kuue aastaga on Sagadis valminud juba üle 70 erineva puuskulptuuri, puidust kompositsiooni ja installatsiooni. Sagadi mõisakompleksi 40 hektaril võib tutvuda ka talveaiaaga ning looduskooli juures asuva kollektsioonaiaga.

SELJAMÄE LOODUSE ÕPPERADA (172) 44B3 asub Tudusoo maastikukaitsealal, kuhu näitab teeviit, kui tulla Rakvere poolt Tudu poole. Sealt 5 km kaugusel, Punasoo ja Järvesoo vahel, asub parkla, puhkepaviljon ja lõkkeplats. Olemasolev kaart ja tähistus juhatavad ringikujulisele õpperajale, mille pikkuseks on veidi üle 5 km.

Varustus: 2 lõkkekohta, 7 huvipunkti, vaatetorn, 2 paviljoni.

Vaatamisväärsused: Seljamägi (arheoloogiamälestis), palumännik, Siirdesoo, Põdraallikad jne.

ULJASTE RAJAD (173) 32B3 asuvad keset Virumaad, Alutaguse laane lääneservas, Sondas.

Rajad saavad alguse 19. sajandil ehitatud vana Sonda metskonna alusmüüride juurest parklast, täpselt Uljaste järve kaldalt ja kulgeb edasi mööda Uljaste oosi umbes 12 km ulatuses, läbides ringikujuliselt 16 huvipunkti.

Varustus: puhkepingid, lõkkekoht.

Vaatamisväärsused: Uljaste järv, Tornimägi, Kotkamägi, Aafrika kallas, supelrand.

Jõgevamaal

KUREMAA KUUSIKU LÖKKEKOHT (174) 57G4 asub Kuremaa järve kaldal. Ujumisvõimalus.

Vaatamisväärsused: lähedal Kuremaa mõis ja park, Palamuse kool-muuseum, Luua mõis ja park ning dendraarium.

Kaiu järvede ääres asuvad puhkekohad:

MÜTSIGA MÄNNI LÖKKEKOHT (175)

Asukoht: Tartu-Narva mnt-l Saarelt Pala poole tee ääres. Püstkoda, võimalus telkida, kalastada. Puudub vesi.

Vaatamisväärsused: omapärane lendmudaga Särgjärv, Kaiu järved, lähedal marja- ja seenemetsad.

KAIU LÖKKEKOHT (176) 76C2

Asukoht: Kaiu järve ääres. Püstkoda, võimalus telkida. Kanuumatkade alguspunkt.

Vaatamisväärsused: Tammeluht (laudtee saarele), Saare mõisa park, ürdiaed ja koduloomaaed. Kalevipoja muuseum ja mööga asukoht Kääpa jões.

Tartumaal

PANGODI JÄRVE LÖKKEKOHT (177) 84B3

Asukoht: Tartu-Otepää mnt ääres Pangodi järve kaldal. Saab matkata ümber järve, ujuda. Võimalus telkimiseks.

Vaatamisväärsus: Pangodi maastikukaitseala.

VÕRTSJÄRVE PIKNIKUKOHT (178) 83D3

Asukoht: Võrtsjärve kaldal Sapol. Võimalus telkida, ujuda.

Vaatamisväärsus: Võrtsjärv.

KARIJÄRVE LÖKKEKOHT (179) 83F3

Asukoht: Tartu-Elva mnt Vellaveres Karijärve kaldal. Võimalus telkida.

Vaatamisväärsused: tervislike eluviiside, ratta- jne matkarajad, Elva jõe laminiit. Suvel pääseb lõkkekohale ainult jala või rattaga.

Põlvamaal

KOOLMA JÄRVE LÖKKEKOHT (180) 93E2 asub männimetsas Koolma järve kaldal.

Varustus: võimalus telkida.

Vaatamisväärsused: võimalus matkata ümber järve, käia seenel ja marjul. Koolma järv on üks tumedama veega järvesid, võimalus ujuda.

KOORASTE METSAMAJA (181) 92B2

Asukoht: Tartu-Võru maanteelt keerata Koorastesse.

42 Eraldi asuvad objektid

Vaatamisväärsused: Erastvere metskonna õpperada, metsamuuseum, Erastvere park.

PALO JÄRVE TELKIMISKOHT (182) 84D4

Asukoht: Vana-Tartu – Võru mnt ääres Palojärve ümbruses. Olemas lõkkekohad, võimalus telkimiseks, ujumiseks.

Vaatamisväärsused: Karilatsi talurahvamuuseum, marja- ja seenemetsad, Ihamaru looduskaitseala.

Valgamaal

SAEVESKI MÄNNIKU TELKIMISKOHT (183) 91D1

Asukoht: Kuigatsi-Tõrva mnt ääres Soontagas, endise Saeveski jahilossi juures järve kaldal.

Vaatamisväärsused: männimets, võimalus käia seenel ja marjul. Suur telkimisala, saab korraldada suuri kokkutulekuid jne. Võimalus matkata, rajatava raja pikkus 3,9 km.

SANGASTE METSAPARK (184) 91E2 asub Sangaste lossi juures.

Võimalus telkimiseks, olemas lõkkekoht.

Vaatamisväärsused: Sangaste loss, metsapark, vaatetorn.

KOORKÜLA VALGJÄRVE LÖKKEKOHT (185) asub Valgjärve kaldal.

Võimalus telkimiseks, ujumiseks.

Vaatamisväärsused: matkarada ümber **VALGJÄRVE (186) 90C2.**

Viljandimaal

TERINGI ÕPPERADA (187) 89G2 saab alguse Viljandi maakonnas Lilli külast 1,5 km kaugusel asuvast parklast. Parklas asub ka **TERINGI PIKNIKUKOHT (188) 89G2.** Suunaviidad on Lillis ja matkaraja parklas. Rada on 5,2 km pikkune laudrada, mis tutvustab Teringi maastikukaitseala ja sellel asuvat Alatsi järve.

TÜNDRE PIKNIKUKOHT (189) 90A2 asub Viljandi maakonnas Tüdre looduskaitseala maalilise Tüdre järve kaldal.

RUTU MÄGEDE PUHKEKOHT (190) 90A1 asub Viljandi maakonnas Karksi vallas Rutu maastikukaitsealal ja on mõeldud Sakala kõrgustiku kõrgeima tipu külastajaile.

PARIKA VÄIKEJÄRVE MATKARADA (191) 74B4 asub Viljandi maakonnas Olustvere vallas Parika looduskaitsealal. 1 km pikkune laudrada viib Parika Väikejärveni. Väikejärve ümbruses on võimalik matkata mööda metsikut raba-maastikku.

LÕHAVERE LINNAMÄE PUHKEKOHAD (192) 74G3 asuvad Viljandi maakonnas Olustvere ja Suure-Jaani vahel Lõhavere linnamäe jalamil. Siin asub parkla, infotahvel, käimla, puhkekohad.

Pärnumaal

SOONTAGANA MAALINNA TELKIMISALA JA MATKARAJAD (193) 70C2

Soontagana maalinn asub Pärnumaal Koonga vallas Avaste looduskaitsealal paikneval rabasaarel. Kohale saab sõita viitade järgi nii Pärnu-Lihula kui ka Pärnu-Tallinn maanteelt. Keset rabasaart on kiik, vaatetorn, metsaonn, lõkkekohad. Esimesed kirjalikud teated Soontaganast ulatuvad 13. sajandisse. Rabasaarel on kahe talu varemed. Siinsete elanike ajalugu on 22 sugupõlve pikk. Soontagana külastamiseks tasub varuda aega terve päeva, matkaonnis või telgis on võimalik väiksemal seltskonnal ka ööbida. Elamusi pakub ka talv ja varakevad.

AVASTE LOODUSKAITSEALA ÖPPERADA (194) 70C2 saab alguse Soontagana maalinnamäe jalamilt ja lõpeb Maalinna rabasaarel. 2,6 km pikkune laudrada tutvustab Avaste looduskaitseala rikkalikku taimestikku ja rabaelu.

SOONTAGANA MAALINNA – KURESE KÜLA MATKARADA (195) 70C2

2 km pikkune rada saab alguse Soontagana maalinnast ja kulgeb osalise laudrajana teisel pool Avaste raba asuva ajaloolise Kuresse küla varemetesse ja maastikku.

Järvemaal

SAKALA TEE MATKARADA (196) JA SAEVESKI METSAONN (197) 73F2

Matkarada saab alguse Väandra-Mudiste mnt-lt Vanaõue puhkebaasi lähedalt ning lõpeb Kurgja talumuuseumis. Raja pikkuseks on 12 km ja on tähistatud värviga puudel. Rajal asub lisaks mitmele puhkekohale ka Saeveski metsaonn, kus on võimalik ööbida. See on kahekordne hoone (endine Saeveski metsavahikordon) kaunil Saarjõe kaldal. Esimesel korrusel suurem ruum pika laua ja pinkidega, söögitegemise võimalus köögis, hoone varustatud ahju ja pliidiga. Teisel korrusel üks tuba, mis on varustatud puidust lavatsitega. Kõik ruumid majas on vooderdatud erinevate kohalike puuliikidega, esimese korruse põrand tõrvatud Tõrva-augus valmistatud puutõrvaga. Väljas lõkkekoht koos istepinkide ja grillialusega.

VANAPAGANA METSAONN (198) 73F2

Kabala küla läheduses on kahekordne hoone nn Vanapagana põlismetsas. Maja esimesel korrusel kaminasaal pika laua ja pinkidega. Teisel korrusel on avatud alaliselt fotonäitus filmist "Põrgupõhja uus vanapagan", mida ka samas kohas 1964. a filmiti. Hoone on ruumikas ja selles on võimalik ka ööbida. Väljas olemas lõkkekoht istmetega ja grillialusega, käimla.

44 Eraldi asuvad objektid

Läänemaal

PARALEPA PIKNIKUKOHAD (199) 51F2 asuvad Haapsalu linna servas Haapsalu lahe kaldal männimetsas.

Siin on mitmed lõkkekohad, käimlad, katusealused. Metsas on ka tähistatud erineva pikkusega liikumisrajad, millede alguspunkt on Fra Mare keskuse juures.

ÕMMA RABA PIKNIKUKOHT (200) 52C2 asub Läänemaal Risti asula läheduses Õmma rabas Lao järve kaldal. Piknikukoht on ehitatud kinnise vaatlustornina, kuid siin on võimalik soovijatel ka ööbida. Läheduses asub ka loodus-kaitsealuse Marimetsa raba laudrada.

TUHU RABA ÕPPERADA JA VAATETORN (201) 70A3 asuvad Läänemaal Tuhu küla lähedal Tuhu maastikukaitsealal. 1 km pikkune laudrada, infotahvlid ja vaatetorn tutvustavad huvitavat rabamaastikku, siin kasvavaid taimi ja elavaid loomi.